

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI DZIAŁAŃ OKREŚLONYCH
W REGIONALNYM PLANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA
NA 2007 ROK
DLA WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO**

za okres od 1 stycznia 2007 do 31 grudnia 2007 r.

Toruń, kwiecień 2008 r.

SPIS TREŚCI:

I. ZADANIA REGIONALNE NA RZECZ ZATRUDNIENIA W RAMACH WYTYCZNYCH EUROPEJSKIEJ STRATEGII ZATRUDNIENIA (wg nadanych numerów i nazw w dokumencie RPD/Z na 2007 r.)	3
3.1 Wdrażanie polityk zatrudnienia ukierunkowanych na osiągnięcie pełnego zatrudnienia, poprawę jakości i wydajności pracy oraz na wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej	3
3.1.1: Promocja przedsiębiorczości	3
3.1.2: Promocja przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych	5
3.1.3: Wsparcie MŚP poprzez rozwój działalności funduszy pożyczkowych oraz poręczeń kredytowych	5
3.1.4: Rozwój usług dla przedsiębiorców	7
3.1.5: Wzmacnianie spójności społecznej regionu	8
3.2. Promowanie podejścia do pracy zgodnego z cyklem życia człowieka	9
3.2.1: Wsparcie równego dostępu do zatrudnienia dla kobiet i mężczyzn	9
3.2.2: Promocja zatrudnienia młodzieży	10
3.2.3: Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży	10
3.2.4: Przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy	11
3.2.5: Promocja zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia	13
3.3. Zapewnianie rynków pracy sprzyjających integracji, zwiększanie atrakcyjności pracy oraz czynienie pracy opłacalną dla osób jej poszukujących, w tym osób znajdujących się w gorszym położeniu i zawodowo nieaktywnych	13
3.3.1: Promocja zatrudnienia osób bezrobotnych	14
3.3.2: Wsparcie zatrudnienia osób niepełnosprawnych	14
3.3.3: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	20
3.3.4: Reorientacja zawodowa osób zagrożonych utratą zatrudnienia	21
3.4. Lepsze dostosowywanie się do potrzeb rynku pracy	22
3.4.1: Poprawa jakości usług instytucji rynku pracy	22
3.4.2: Rozwój usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej	23
3.4.3: Rozwój usług EURES	25
3.4.4: Badania i monitoring rynku pracy	26
3.5. Promowanie elastyczności przy równoczesnym zapewnianiu bezpieczeństwa zatrudnienia oraz redukcja segmentacji rynku pracy z uwzględnieniem roli partnerów społecznych	31
3.5.1: Działania ograniczające szarą strefę zatrudnienia	31
3.5.2: Rozwój dostępu do usług pośrednictwa pracy i informacji zawodowej	32
3.6. Zwiększanie i poprawa inwestycji w kapitał ludzki	33
3.6.1: Rozwój edukacji dorosłych	33
3.6.2: Wsparcie praktycznych umiejętności zawodowych uczniów szkół ponadgimnazjalnych, studentów i absolwentów szkół wyższych	34
3.6.3: Systemy stypendialne	35
3.7. Dostosowanie systemów edukacji i szkoleń do nowych wymogów dotyczących kompetencji zawodowych	36
3.7.1: Dostosowywanie kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych do potrzeb rynku pracy	36
II. Podsumowanie	36
III. Załącznik 3. TABELA MONITORINGU REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2007 ROK - INFORMACJA ZA 2007 R	

Niniejszy raport sporządzono w oparciu o informacje jednostek realizujących działania przedstawiające sytuację w województwie kujawsko-pomorskim w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 roku.

I. ZADANIA REGIONALNE NA RZECZ ZATRUDNIENIA W RAMACH WYTYCZNYCH EUROPEJSKIEJ STRATEGII ZATRUDNIENIA (wg nadanych numerów i nazw w dokumencie RPD/Z na 2007 r.)

3.1. Wdrażanie polityk zatrudnienia ukierunkowanych na osiągnięcie pełnego zatrudnienia, poprawę jakości i wydajności pracy oraz na wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej (Wytyczna nr 17 zawarta w Decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 12 lipca 2005 r.)

3.1.1. Promocja przedsiębiorczości

Cel:

- *stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie nowopowstałym mikroprzedsiębiorstwom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia,*
- *zwiększenie konkurencyjności oraz dostosowania funkcjonujących na rynku MŚP do działania na Jednolitym Rynku Europejskim poprzez unowocześnienie oferty produktowej, technologicznej i zwiększenie nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach,*
- *podniesienie konkurencyjności i rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez inwestycje w kadry,*
- *podwyższanie umiejętności i kwalifikacji pracowników, w celu dostosowania potencjału kadrowego przedsiębiorstw do zmieniających się warunków na rynku pracy,*
- *podniesienie potencjału regionu w sferze innowacji, poprzez wzmocnienie współpracy pomiędzy sektorem badawczo-rozwojowym a gospodarką.*

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

- Działanie 2.5 Promocja przedsiębiorczości Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) - realizacja zadania polegała na świadczeniu usług doradczych i szkoleniowych wspierających zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej, rozpowszechnianiu dobrych praktyk i metod rozwoju, przekazywaniu pomocy finansowej przysługującej po zarejestrowaniu mikroprzedsiębiorstwa w formie wsparcia pomostowego oraz jednorazowej dotacji na rozwój działalności.

W ramach tego działania w 2007 r. realizowanych było 8 projektów; 256 Beneficjentom Ostatecznym przyznano jednorazową dotację inwestycyjną oraz 55 Beneficjentom Ostatecznym przedłużono wsparcie pomostowe.

- Działanie 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – mikro firmom udzielono wsparcie finansowe na pokrycie części kosztów związanych z utworzeniem, rozbudową lub nabyciem przedsiębiorstwa, rozszerzeniem zakresu działalności gospodarczej, rozpoczęciem w przedsiębiorstwie działań obejmujących dokonywanie zasadniczych zmian produkcji lub procesu produkcyjnego, wyrobu lub usługi, unowocześnieniem wyposażenia firmy, modernizacją firmy.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. podpisano z Beneficjentami 9 nowych umów na kwotę dofinansowania 1.015.172,34 zł. W 2007 r. zatrudniono we wspartych mikroprzedsiębiorstwach 101 osób. Wszystkie realizowane projekty dotyczyły zwiększenia zdolności inwestycyjnej mikroprzedsiębiorstw działających na rynku nie dłużej niż 36m-cy od momentu zarejestrowania. Przewidziane formy wsparcia spowodowały wzmocnienie sektora MŚP a zwłaszcza

mikroprzedsiębiorstw w strukturze gospodarki regionu, poprzez zwiększenie liczby MŚP i zwiększenie zatrudnienia w tym sektorze, wzmocnienie i wykorzystanie sektora instytucji około biznesowych, wdrażanie nowoczesnych technik zarządzania i technologii, większy dostęp do środków finansowych na działalność innowacyjną oraz poprawę finansowania w pierwszym okresie funkcjonowania firm.

- W ramach Działania 2.1 „Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo” Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO-WKP).

Zrealizowano następujące działania:

- liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia – 67,
- liczba podpisanych umów – 11 na kwotę dofinansowania 262.760,00 zł,
- liczba zakończonych projektów – 57,
- liczba zawartych aneksów – 28,
- liczba przeprowadzonych wizyt kontrolnych – 18,
- liczba przyjętych weksli zabezpieczających umowy o dofinansowanie – 12,
- liczba zorganizowanych szkoleń dla Beneficjentów – 1.

Przedsiębiorcy w ramach realizacji projektów korzystali z usług doradczych w zakresie wdrożenia Systemów Zarządzania Jakością ISO, opracowań strategii rozwoju firm i badania rynków zagranicznych, zasad funkcjonowania na jednolitym rynku europejskim oraz doradztwa w zakresie wyboru systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie.

- W ramach Działania 2.3 „Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje” Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO-WKP).

Zrealizowano następujące działania:

- liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia – 72,
- liczba podpisanych umów – 19 na kwotę dofinansowania 11.362.682,52 zł,
- liczba zakończonych projektów – 55,
- liczba zawartych aneksów – 64,
- liczba zweryfikowanych umów kredytowych – 18,
- liczba zweryfikowanych cesji wierzytelności – 13,
- liczba przeprowadzonych wizyt kontrolnych – 79,
- liczba przyjętych weksli zabezpieczających umowy o dofinansowanie – 36,
- liczba zorganizowanych szkoleń dla Beneficjentów – 4.

Przedsiębiorcy w ramach realizacji projektów dokonywali inwestycji w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne. Zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń oraz wdrożenie najnowszej generacji zintegrowanych systemów zarządzania przyczyniło się do poprawy konkurencyjności firm na rynku. W wyniku realizacji projektów utworzono nowe miejsca pracy, zwiększono moce produkcyjne oraz obniżono koszty działalności. Większość inwestycji pozytywnie wpłynęła na środowisko naturalne.

- W ramach Poddziałania 2.2.1 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw” Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO-WKP).

Zrealizowano następujące działania:

- liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia – 22,
- liczba podpisanych umów – 22 na kwotę dofinansowania 81.558.701,70 zł,
- liczba zakończonych projektów – 0,
- liczba zawartych aneksów – 25,
- liczba zweryfikowanych umów kredytowych – 18,
- liczba zweryfikowanych cesji wierzytelności – 18,
- liczba przeprowadzonych wizyt kontrolnych – 14,
- liczba przyjętych weksli zabezpieczających umowy o dofinansowanie – 22,
- liczba zorganizowanych szkoleń dla Beneficjentów – 2.

Przedsiębiorcy w ramach realizacji projektów dokonywać będą innowacyjnych inwestycji w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne. W części projektów przewidziano utworzenie laboratoriów badawczo-rozwojowych.. Zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń oraz wdrożenie najnowszej generacji zintegrowanych systemów zarządzania przyczyni się do poprawy konkurencyjności firm na rynku krajowym oraz na rynkach zagranicznych. W wyniku realizacji projektów utworzone zostały nowe miejsca pracy, zwiększone zostały moce produkcyjne oraz obniżeniu uległy koszty działalności. Większość inwestycji pozytywnie wpłynęła na środowisko naturalne.

- W ramach Działania 2.6. „*Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy*” ZPORR, projekt „Utworzenie i funkcjonowanie Regionalnego Centrum Wspierania Innowacji i Transferu Technologii”.

W 2007 roku udzielono wsparcia 113 firmom z regionu kujawsko-pomorskiego; przeprowadzono 6 szkoleń, podczas których udział wzięli przedstawiciele z 73 firm.

Ponadto z funkcjonującej „Bazy Innowacji” skorzystało 33 przedstawicieli firm z terenu województwa. W ramach swej działalności konsultant RCWITT przeprowadził 35 usług doradczo-informacyjnych z zakresu finansowania działań innowacyjnych, ochrony własności przemysłowej oraz innych form wspierania i funkcjonowania innowacji.

3.1.2. Promocja przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych

Cel: Promocja przedsiębiorczości poprzez udzielanie pomocy osobom bezrobotnym w rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej.

Dla realizacji ww. celu zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

- Działanie 1.2 „*Perspektywy dla młodzieży*” w ramach SPO RZL skierowane było do bezrobotnej młodzieży poniżej 25 roku życia (w tym chcącej rozpocząć działalność gospodarczą) – pozostającej bez pracy do 24 miesięcy oraz bezrobotnych absolwentów wszystkich typów szkół. Spośród tej grupy beneficjentów w 2007 r. 266 osób otrzymało środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
- Działanie 1.3 „*Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia*” w ramach SPO RZL skierowane było do osób bezrobotnych powyżej 25 roku życia – pozostających bez pracy przez okres do 24 miesięcy (z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów). Spośród tej grupy Beneficjentów w 2007 r. 1.340 osób otrzymało środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Łącznie w ramach ww. Działań w 2007 r. środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymało 1.606 osób.

Liczba osób bezrobotnych, które w 2007 r. podjęły samodzielną działalność gospodarczą w ramach Działania 1.2 wyniosła 285, a w ramach Działania 1.3 – 1.395. Na podjęcie działalności gospodarczej powiatowe urzędy pracy udzieliły ze środków Funduszu Pracy 2.512 dotacji.

3.1.3. Wsparcie MŚP poprzez rozwój działalności funduszy pożyczkowych oraz poręczeń kredytowych

Cel: Wsparcie sektora mikro i małych przedsiębiorstw w dostępie do zewnętrznego źródła finansowania inwestycji, co przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności potencjału inwestycyjnego oraz zatrudnienia.

Dla realizacji ww. celu zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

- Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu w 2007 roku w ramach swojej działalności udzielał pożyczek mikro i małym przedsiębiorstwom mającym siedzibę na terenie województwa kujawsko – pomorskiego, posiadającym zdolność kredytową. Środki K-PFP trafiały w większości do przedsiębiorców, którzy nie są atrakcyjnymi klientami dla banków czy to ze względu na małe kwoty, którymi obracają, czy też z powodu uproszczonej księgowości lub też braku historii kredytowej. W celu zwiększenia dostępności oferty, Kujawsko – Pomorski Fundusz Pożyczkowy sp. z o.o. w Toruniu współpracował z Bydgoskim Funduszem Poręczeń Kredytowych, Toruńskim Funduszem Poręczeń Kredytowych, Poręczeniami Kredytowymi sp. z .o.o. w Warszawie i ze Świeckim Funduszem Poręczeń Kredytowych dzięki czemu przedsiębiorcy mogli skorzystać z kompleksowej oferty funduszu – pożyczki z poręczeniem.

W 2007 r. K-PFP podpisał umowy o współpracy i utworzył 10 Punktów konsultacyjnych oraz 14 Punktów informacyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w celu ułatwienia małym przedsiębiorstwom dostępu do oferty funduszu. Fundusz zakończył również realizację dwóch projektów w ramach SPO-WKP. Przekazane 4,0 mln zł przez samorząd województwa na kapitał zakładowy spółki pozwoliło pozyskać dla regionu 8,2 mln zł ze środków europejskich. Aktualnie kapitał pożyczkowy wynosi 12,2 mln zł. Od grudnia 2007 r. drugim udziałowcem K-PFP jest Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Toruniu.

Pożyczki udzielone przez Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. w 2007r.

Wyszczególnienie		Ilość/wartość w zł
Ilość udzielonych pożyczek		112
Wartość udzielonych pożyczek	razem	6 143 200,00
	średnia	54 850,00
Ilość udzielonych pożyczek wg celu	ilość - inwestycyjne	60
	ilość - obrotowe	52
	wartość - inwestycyjne	3 392 400,00
	wartość - obrotowe	2 750 800,00
	wyrównywanie szans	51
	społeczeństwo informacyjne	1
	ochrona środowiska	2
Ilość pożyczek wg wielkości przedsiębiorstwa	mikro przedsiębiorstwa	99
	małe przedsiębiorstwa	13
Ilość pożyczek wg branży	usługi	69
	handel	34
	inne	9
Miejsca pracy	nowe	131
	utrzymane	246

- Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych w 2007 roku poręczył 595 kredytów, co w porównaniu z rokiem 2006 daje wzrost ilości poręczeń o 15,1%. Ogólna kwota poręczeń wyniosła 36.876.818,16 zł i porównując ją z wynikiem osiągniętym w roku 2006, wartość udzielonych poręczeń wzrosła o 25,2%. Pozwoliło to przedsiębiorcom z województwa kujawsko-pomorskiego na zaciągnięcie kredytów na ogólną kwotę 82.307.003,21 zł (wzrost o 44,2% w porównaniu z 2006 r.).

W roku 2007 przedsiębiorcy, którzy skorzystali z poręczenia zadeklarowali stworzenie nowych miejsc pracy dla 463 osób.

3.1.4. Rozwój usług dla przedsiębiorców

Cel:

- *ulatwienie przedsiębiorcom dostępu do specjalistycznej pomocy biznesowej i doradczej dotyczącej prowadzenia działalności na Jednolitym Rynku Europejskim, pozyskiwania funduszy pomocowych Unii Europejskiej, wdrażania i projektowania systemów zarządzania jakością, środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, uzyskiwania certyfikatów zgodności, wprowadzania innowacji i nowych technologii, podejmowania i rozwijania działalności eksportowej, tworzenia sieci kooperacyjnych, łączenia przedsiębiorstw,*
- *podniesienie innowacyjnego potencjału regionów dla zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw.*

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

➤ Punkty Konsultacyjne – Budowa sieci Punktów Konsultacyjnych w ramach Krajowego Systemu Usług dla MŚP – typ doradczo-szkoleniowy.

W ramach projektu Punkt Konsultacyjny Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Toruniu świadczył bezpłatne usługi z zakresu:

- prawa, marketingu, finansów, podatków, itp.,
- dostępnych programów pomocy, finansowanych z Budżetu Państwa, programu PHARE, funduszy strukturalnych, innych dostępnych na rynku oraz zasad ubiegania się o dotacje,
- dostępnej na rynku oferty finansowania zewnętrznego przez banki (warunki udzielenia kredytu/pożyczki, oprocentowanie, okres kredytowania, przeznaczenie, rodzaje zabezpieczeń) oraz innych instytucji finansowych – firmy leasingowe, fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeń kredytowych, fundusze kapitałowe, itp.,
- możliwości i zasad uzyskiwania bardziej złożonych, wymagających od specjalisty większego zaangażowania czasowego, odpłatnych (lub częściowo odpłatnych) usług dostępnych w sieci ośrodków KSU oraz usług oferowanych przez instytucje spoza sieci KSU,
- właściwego programu jako źródła finansowania planowanego przedsięwzięcia,
- finansowania przedsięwzięcia z danego programu dotacji,
- zasad wypełniania wniosku o udzielenie dotacji,
- przygotowywania rozliczeń i wniosków o wypłaty wsparcia,
- zasad wyboru akredytowanego wykonawcy w szczególności gdy zachodzi konieczność przeprowadzenia procedury porównania ofert, w tym udostępnienie listy akredytowanych wykonawców,
- warunków spełnienia kryteriów formalnych i administracyjnych przy ubieganiu się o wsparcie, w tym sprawdzenie poprawności wypełnionego wniosku o udzielenie wsparcia z punktu widzenia spełnienia ww. warunków.

W okresie od 01.01.-31.12.2007 roku zrealizowano ogółem 327 usług dla 327 klientów reprezentujących sektor MŚP.

➤ Euro Info Centre

Ogólna liczba beneficjentów korzystających z usług informacyjnych świadczonych przez biuro Euro Info Centre w Toruniu to 973 podmioty. Ośrodek Euro Info zorganizował lub współorganizował 43 imprezy o charakterze szkoleniowym, konferencyjnym bądź seminaryjnym, w których uczestniczyło 576 osób. Spośród nich EIC współorganizowało XVIII Doroczną Konferencję Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce. Nauka - Innowacje – Gospodarka. Rola Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości, w tym: 3 szkolenia przedkonferencyjne, w których wzięło udział ogółem 56 osób. Ponadto udzielono przedsiębiorcom 756 porad i konsultacji związanych głównie z funduszami UE, zasadami zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w krajach

członkowskich UE, swobody świadczenia usług na Jednolitym Rynku UE, współpracy gospodarczej oraz przetargów w UE. Pracownicy biura rozpowszechnili 856 ofert kooperacyjnych firm zagranicznych oraz wprowadzili 13 profili kooperacyjnych firm polskich do bazy danych Komisji Europejskiej. Opracowano i przesłano do subskrybentów w formie elektronicznej łącznie 52 newslettery, tj. zestawy informacji dot. różnych dziedzin polityki i ustawodawstwa UE oraz działalności sieci EIC i innych organizacji wspierających przedsiębiorczość.

Ponadto pracownicy EIC byli aktywnie zaangażowani w działania prowadzone przez zespół Toruńskiego Parku Technologicznego:

- udział w realizacji bieżących zadań TPT,
- udział w przygotowaniu dokumentacji konkursowej do konkursów „Grunt na medal”, „RegioStars 2008” i „Gospodarczo-Samorządowy HIT Regionu”.

Kwota wydatków poniesionych na prowadzenie ośrodka Euro Info wyniosła 207.832,36 zł z czego: 30.000,00 zł pochodziło z funduszy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach bezzwrotnego wsparcia.

➤ Centrum Transferu Technologii (CTT) - oferowało małym i średnim przedsiębiorcom dostęp do powierzchni produkcyjnej, biurowej i szkoleniowej, służyło doradztwem w zakresie tworzenia biznes planów, pozyskiwania środków finansowych oraz uzyskania usług specjalistycznych. Oprócz wyżej wymienionych działań, organizowano szkolenia, konferencje, warsztaty m.in. z takich dziedzin jak: zastosowanie technologii informatycznych w działalności gospodarczej, transfer technologii, patentowanie, znaki towarowe, zarządzanie przedsiębiorstwem oraz pozyskiwanie funduszy UE przeznaczonych na rozwój przedsiębiorstw. Z usług CTT korzystały zarówno firmy z sektora MŚP, jak i różnego rodzaju instytucje.

W ramach ww. działań osiągnięto poniższe rezultaty:

- rozwój usług doradczych oraz zwiększenie wskaźnika przetrwania firm i utrzymania miejsc pracy,
- wzmocnienie współpracy przedsiębiorstw i instytucji badawczo-naukowych,
- wzrost innowacyjności regionu,
- ilościowe – do końca 2007 roku z usług i oferty CTT skorzystało
 - w zakresie usług infrastrukturalnych - 37 firm, zatrudniających w sumie 247 osób,
 - 487 firm korzystających ze specjalistycznych usług CTT,
 - 576 firm (1.728 osób), które brały udział w szkoleniach organizowanych przez CTT.

3.1.5. Wzmacnianie spójności społecznej regionu

Cel:

Zmniejszenie dysproporcji na regionalnym rynku pracy poprzez:

a) zmniejszenie skali bezrobocia w powiatach o najwyższej stopie bezrobocia,

b) poprawę warunków osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- bezrobotnych do 25 roku życia,
- bezrobotnych długotrwale,
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia,
- bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych,
- bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia,
- bezrobotnych niepełnosprawnych,

c) zmniejszenie skali bezrobocia na terenach wiejskich,

d) wzrost efektywności realizowanych programów,

e) ułatwienie dostępności form aktywizacji zawodowej poprzez zwiększenie zakresu i liczby osób objętych programami współfinansowanymi z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Osiągnięciu powyższego celu służyło zastosowanie podziału środków Funduszu Pracy zgodnie z *Kryteriami ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań*

realizowanych przez powiaty w 2007 roku przyjętymi Uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr IV/59/07 z dnia 29 stycznia 2007 r.

Środki Funduszu Pracy przyznane wg algorytmu:

W 2007 roku – na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 2004 r. w sprawie *algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie* - decyzją MPiPS z 30 stycznia 2007 r. województwo kujawsko-pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy środki w wysokości 167.729,7 tys. zł przeznaczone na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Zgodnie z przyjętymi kryteriami dokonano podziału ogólnej kwoty:

- 70% tj. 117.410,8 tys. zł zostało przeznaczone dla poszczególnych samorządów powiatów,
- pozostałe 30% tj. 50.318,9 tys. zł na zadania województwa. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 8 lutego 2007 r. Uchwałą Nr 10/58/07 określił *zasady wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2007 roku.*

Środki te przeznaczone zostały w szczególności na:

- dokończenie realizacji projektów powiatowych urzędów pracy z 2006 roku współfinansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL):

a) Działania 1.2 *Perspektywy dla młodzieży* – schemat a) *Wspieranie młodzieży na rynku pracy* – 14.672,6 tys. zł

b) Działania 1.3 *Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia* – schemat a) *Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwanie bezrobotnych* – 20.993,6 tys. zł

- realizację Programu „PRACA I ŚRODOWISKO 2007” – 14.652,7 tys. zł.

Samorzady powiatów województwa kujawsko-pomorskiego występowały również do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o przyznanie dodatkowych środków Funduszu Pracy na aktywizację zawodową bezrobotnych, przedstawiając własne projekty w tym zakresie. W 2007 roku województwo kujawsko - pomorskie z „rezerwy” Ministra otrzymało środki w wysokości 23.215,2 tys. zł.

W porównaniu z końcem 2006 r., wg danych z grudnia 2007 r. rozpiętość stopy bezrobocia (liczona jako iloraz najwyższej i najniższej stopy) pomiędzy powiatami województwa kujawsko-pomorskiego zwiększyła się o 0,4 (grudzień 2006 –3,4; grudzień 2007-3,8).

3.2. Promowanie podejścia do pracy zgodnego z cyklem życia człowieka (Wytyczna nr 18 zawarta w Decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 12 lipca 2005 r.)

3.2.1. Wsparcie równego dostępu do zatrudnienia dla kobiet i mężczyzn

Cel: *Wspieranie równego dostępu do zatrudnienia dla kobiet i mężczyzn.*

Podjęte działania na rzecz zatrudnienia na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego oparte były na zasadzie równości szans. Były one współfinansowane m.in. ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego; w tym w ramach działania 1.6 SPO RZL *Integracja i reintegracja zawodowa kobiet, schemat a): Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy.* Osoby uczestniczące w ww. działaniach otrzymały wsparcie m.in. w postaci przygotowania zawodowego w miejscu pracy, szkoleń, doradztwa zawodowego, staży, przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz instrumentów towarzyszących powyższym formom – m.in. stypendia, zwrot kosztów dojazdu, kosztów opieki nad dziećmi. Według stanu na 31 grudnia 2007 r. w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 123.243 bezrobotnych. Większość bezrobotnych (61,7%, wobec 58,6% przed rokiem) to kobiety, których liczba wynosiła 76.067 osób.

Z powodu podjęcia pracy w 2007 r. 45.010 kobiet zostało wyłączonych z ewidencji osób bezrobotnych, z czego 1.010 podjęło samodzielną działalność gospodarczą.

3.2.2. Promocja zatrudnienia młodzieży

Cel: udzielenie młodzieży możliwie pełnego wsparcia, poprzez działania aktywizujące i promujące zatrudnienie oraz samozatrudnienie tak, aby osoby te nie stawały się i nie pozostawały bezrobotnymi.

Realizacja ww. celu odbywała się w ramach Działania 1.2 „Perspektywy dla młodzieży” skierowanego do bezrobotnej młodzieży poniżej 25 roku życia (w tym chcącej rozpocząć działalność gospodarczą) – pozostającej bez pracy do 24 miesięcy oraz bezrobotnych absolwentów wszystkich typów szkół. Beneficjenci Ostateczni objęci pomocą, mieli możliwość skorzystania z pakietu usług, dobranych indywidualnie tak, aby maksymalnie wzrosła efektywność podejmowanych wobec nich działań.

Wsparcie proponowane w ramach ww. projektów opierało się na kluczowych, najbardziej efektywnych formach aktywizacji bezrobotnych:

- usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy z uwzględnieniem Indywidualnych Planów Działań,
- szkolenia zawodowe, w tym wykorzystujące najnowsze osiągnięcia techniczne, mające na celu dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji,
- staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy,
- doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- zatrudnienie subsydiowane.

W 2007 r. – kontynuowano realizację 20 projektów powiatowych urzędów pracy z terenu całego województwa, realizowanych na podstawie zawartych wcześniej umów (realizacja ostatnich projektów zakończyła się w listopadzie 2007 r.). W ramach ww. projektów wydatkowano łącznie kwotę 45.424.362,54 zł, z czego: w 2007 r. 20.836.268,01 zł. Wsparciem objęto 11.521 osób, z czego: w 2007 r. – 7.143 osób; poradnictwem zawodowym zostało objętych 11.518 beneficjentów (w tym: w roku 2007 – 5.218); pośrednictwem pracy – 10.443 osoby (4.296); szkolenia – 2.157 (719); staże – 8.582 (5.601); przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 298 (151); subsydiowane zatrudnienie – 13 (9). Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności otrzymało 467 osób (266). Dzięki uczestnictwu w projekcie bezpośrednio po jego zakończeniu 4.635 osób znalazło zatrudnienie (w tym: 3.132 osoby w 2007 r.), a 499 podjęło działalność gospodarczą (w tym: 285 osób w 2007 r.) Efektywność zatrudnienia wyniosła – 44,56%. Z ankiet wypełnianych przez osoby biorące udział w projekcie wynikało, że 98,32% bezrobotnych było zadowolonych z uczestnictwa.

3.2.3. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży

Cel: aktywizacja społeczna i zawodowa młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez działania podejmowane na rzecz jej powrotu do systemu edukacji, zdobycia zawodu oraz usamodzielnienia się. Przyczyni się to do większej inkluzji społeczno – zawodowej młodych osób oraz ułatwi im wejście w dorosłość.

Dla realizacji ww. celu zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

W ramach projektu:

- „18-24 Czas na samodzielność” Działanie 1.5 schemat b) Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich

Celem głównym projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez jej powrót do systemu edukacji, zdobycie zawodu oraz

usamodzielnienie się. Projekt doprowadził do większej inkluzji społeczno – zawodowej młodych osób i ułatwił im wejście w dorosłość.

Projektem zostało objętych 120 osób w wieku 18 – 24 lata, w tym:

Grupa I

Osoby z wykształceniem średnim niepełnym (w tym: byli absolwenci liceów profilowanych), zainteresowane uzyskaniem świadectwa dojrzałości a także istotnych kwalifikacji i umiejętności zawodowych, niezbędnych do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy. Mogą być to zarówno osoby nie uczące się i nie pracujące, jak i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych a w szczególności osoby mające problemy z opanowaniem obowiązkowego programu nauczania, mające zaległości w nauce spowodowane np. dłuższą nieobecnością w szkole.

Grupa II

Osoby nie uczące się i nie pracujące, posiadające wykształcenie średnie, zainteresowane podjęciem nauki na wyższej uczelni (w szczególności na studiach dziennych) oraz równoczesnym uzyskaniem atrakcyjnych kwalifikacji zawodowych, które w sposób istotny wpłyną na poprawę ich sytuacji na rynku pracy (m.in. słuchacze przedostatnich bądź ostatnich klas średnich szkół wieczorowych, w których cykl nauczania kończy się wraz ze złożeniem egzaminu maturalnego).

Uczestnicy projektu zostali objęci różnorodnymi formami wsparcia, takimi jak: warsztaty terapeutyczne, treningi psychologiczne z zakresu aktywizacji, zajęcia grup socjoterapeutycznych, warsztaty aktywnych metod poszukiwania pracy, indywidualne poradnictwo i doradztwo zawodowe, warsztat z zakresu przedsiębiorczości, profesjonalne szkolenia komputerowe ECDL, kursy języków obcych, szkolenia zawodowe, kursy przygotowawcze do matury i na wyższe uczelnie, kurs prawa jazdy. Całkowity koszt projektu w województwie kujawsko-pomorskim w 2007 r. wyniósł 644 574,00 zł.

Rezultaty:

- powrót do systemu edukacji lub kontynuacja szkoleń – uzyskanie matury, otrzymanie indeksu wyższej uczelni, podjęcie dalszych szkoleń, kursów,
- nabycie kwalifikacji zawodowych,
- zwiększenie szans młodzieży na rynku pracy,
- podwyższenie samooceny i pewności siebie u adresatów projektu,
- nabycie umiejętności korzystania z technologii informatycznych,
- nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy,
- nabycie postaw przedsiębiorczych oraz adaptacyjnych w kontekście samozatrudnienia.

➤ Inne działania realizowane w jednostkach organizacyjnych

W jednostkach organizacyjnych WK OHP (Ośrodku Szkolenia i Wychowania oraz Środowiskowych Hufcach Pracy) w roku szkolnym 2006/2007 objęto kształceniem ogólnym i zawodowym w ramach Zasadniczej Szkoły Zawodowej, Gimnazjum dla Dorosłych, Gimnazjum z Oddziałami Przystosabiającymi do Pracy i pozaszkolnych formach nauczania: Rzemieślniczej Nauki Zawodu i Kursie na tytuł robotnika wykwalifikowanego – 1.174 osoby.

Rezultaty:

- jednostki organizacyjne OHP opuściło 286 absolwentów,
- w poszukiwaniu zatrudnienia zgłosiło się do jednostek organizacyjnych WK OHP 2.415 młodzieży bezrobotnej i 5.636 uczącej się,
- pozyskano 3.623 miejsca pracy dla młodzieży bezrobotnej i 3.438 dla uczącej się,
- za pośrednictwem jednostek organizacyjnych WK OHP pracę podjęło 1.896 młodzieży bezrobotnej i 2.487 uczącej się,
- nastąpiło wyrównanie szans edukacyjnych młodzieży ze środowisk zaniedbanych społecznie.

3.2.4. Przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy

Cel:

- kształtowanie umiejętności budowania kariery zawodowej w ujęciu sekwencyjnym,
- kształtowanie aktywnej postawy wśród młodzieży,
- nabycie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji,

- przygotowanie młodzieży do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym i wspomaganie jej w dokonywaniu wyborów w kontekście kierunku kształcenia, a także odpowiedniego kierunku aktywności zawodowej,
- propagowanie wśród młodzieży szeroko rozumianej przedsiębiorczości, prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację poprzez prowadzenie działalności przez wyspecjalizowane mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe biura pracy i ich filie, młodzieżowe centrum kariery oraz kluby pracy, rozwój szkolnego poradnictwa poprzez współpracę z doradcami Szkolnych Ośrodków Kariery,
- zdobycie lub udoskonalenie umiejętności sprawnego poruszania się po rynku pracy,
- wspomaganie jej w wyborze dalszego kierunku kształcenia lub wyboru drogi zawodowej w tym poprzez nabycie lub udoskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji,
- rozwój szkolnego poradnictwa w tym rozwój Szkolnych Ośrodków Kariery.

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

- działania na rzecz przygotowania młodzieży do wejścia na rynek pracy podejmowane były także przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Młodzież ucząca się korzystała z następujących form wsparcia (łącznie 4.168 osób):
 - indywidualne poradnictwo zawodowe – 238 osób (w tym w tym badania psychologiczne – 26 osób),
 - grupowe poradnictwo zawodowe – 1.547 osób,
 - indywidualna informacja zawodowa – 737 osób,
 - grupowa informacja zawodowa – 616 osób,
 - giełdy i targi pracy – 1.030 osób.
- na rzecz przygotowania młodzieży do wejścia na rynek pracy działania podejmowały również powiatowe urzędy pracy, które realizowały głównie indywidualne i grupowe doradztwo zawodowe. Opracowywano Indywidualne Plany Działań. Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia, która skorzystała w 2007 r. z poradnictwa zawodowego - w formie indywidualnej 12.318 osób, grupowej – 2.078 osób; z informacji zawodowej skorzystało 2.102 osób.
- Kuratorium Oświaty
 - jakość szkolnych systemów doradztwa w roku 2007 wzrosła dzięki dalszemu doskonaleniu ram prawnych ich funkcjonowania (nowelizacje statutów szkół w części poświęconej doradztwu zawodowemu), rozwijaniu organizacji tego systemu oraz rozszerzaniu form doradztwa i współpracy z instytucjami rynku pracy,
 - kolejni nauczyciele podjęli studia podyplomowe z zakresu doradztwa zawodowego. Część nauczycieli zakończyła takie studia. Z powodu braku etatów nadal nie tworzy się w szkołach odrębnego stanowiska doradcy zawodowego.
 - podniesienie wiedzy i umiejętności nauczycieli z zakresu doradztwa zawodowego jest wynikiem zarówno uczestnictwa w studiach podyplomowych części nauczycieli, jak i uczestnictwa w krótkich formach doskonalenia w tym w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli w części szkół,
 - jak wynika z wrywkowych badań (m. in. z wizytacji i analiz funkcjonowania programów rozwoju powstałych w ramach PHARE 2001) zwiększyła się liczba osób korzystających z form poradnictwa i szkoleń z zakresu przygotowania do wejścia na rynek pracy zarówno dzięki rozwojowi istniejących szkolnych ośrodków kariery (w tym powstałych w ramach PHARE 2001), jak i poprzez obejmowanie doradztwem zawodowym kolejnych szkół przez istniejące szkolne ośrodki kariery. Szerzej stosuje się różne krótkie formy doradztwa w ramach szkolnych systemów doradztwa zawodowego w tym formy organizowane we współpracy z powiatowymi urzędami pracy i Ochotniczymi Hufcami Pracy. Duża część uczniów korzystała z kilku form. Brak dokładnych

danych liczby uczniów objętych formami doradztwa zawodowego. W przypadku szkół ponadgimnazjalnych formami doradztwa objęto prawie 100% uczniów klas ostatnich szkół kończących się egzaminem maturalnym.

- na skutek m. in. stosowania różnych form doradztwa zawodowego oraz rozwoju form informacji o szkołach (strony internetowe, targi edukacyjne) struktura przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2007/2008 zmieniła się na korzyść szkół prowadzących kształcenie zawodowe, zwłaszcza na korzyść zasadniczych szkół zawodowych. Dzięki temu w roku 2007/2008 uruchomiono kształcenie w zawodach, w których nie można było rozpocząć kształcenia ze względu na małą liczbę chętnych. W ubiegłych latach część absolwentów gimnazjów wybierała licea ogólnokształcące z których rezygnowała w ciągu pierwszego roku nauki. Trudno ocenić trafność wyborów szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2007/2008 już teraz, jednak pobieżne analizy wskazują na zmniejszenie się liczby uczniów rezygnujących z nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych z powodu nietrafnego wyboru szkoły.

➤ jednostki organizacyjne WK OHP w ramach aktywizacji zawodowej młodzieży narażonej na społeczną marginalizację, w 2007 roku osiągnęły następujące wyniki:

- Mobilne Centra Informacji Zawodowej odbyły 267 sesji wyjazdowych; z różnych form zajęć w czasie sesji wyjazdowych i stacjonarnych skorzystało łącznie 10.225 osób,
- Młodzieżowe Centrum Kariery oraz Mobilne Centra Informacji Zawodowej udzieliły 2.282 porady i informacje indywidualne dla młodzieży bezrobotnej oraz informacje indywidualne i grupowe dla młodzieży uczącej się,
- Kluby Pracy zorganizowały 112 warsztatów aktywnego poszukiwania pracy dla 954 młodzieży bezrobotnej i 245 warsztatów dla 4.496 młodzieży uczącej się,
- zostało zorganizowanych i przeprowadzonych 19 targów i giełd pracy.

3.2.5. Promocja zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia

Cel: aktywizacja bezrobotnych osób powyżej 50. roku życia, nabycie przez nich nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych poprzez praktyczne wykonywanie zadań zawodowych na stanowisku pracy lub też podjęcie samozatrudnienia.

Promocja zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia odbywała się przede wszystkim poprzez organizację robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, szkoleń oraz doradztwa zawodowego. Oprócz świadczenia podstawowych usług rynku pracy realizowane były także projekty współfinansowane ze środków EFS, które wsparciem obejmowały ww. grupę osób. Projekty te realizowane były m.in. w ramach Działania 1.5 SPO RZL, schemat a) Wspieranie osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, które skierowane były do osób długotrwale bezrobotnych powyżej 50. roku życia.

W końcu grudnia 2007 r. w rejestrach pup pozostawało 24.738 bezrobotnych powyżej 50. roku życia, którzy stanowili 20,1% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem 2006 roku udział ten wzrósł o 3,1 pkt. proc.

3.3. Zapewnianie rynków pracy sprzyjających integracji, zwiększanie atrakcyjności pracy oraz czynienie pracy opłacalną dla osób jej poszukujących, w tym osób znajdujących się w gorszym położeniu i zawodowo nieaktywnych

(Wytyczna nr 19 zawarta w Decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 12 lipca 2005 r.)

3.3.1. Promocja zatrudnienia osób bezrobotnych.

Cel: *zwiększenie mobilności geograficznej poprzez umożliwienie osobom bezrobotnym podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania, zwłaszcza osób pochodzących obszarów wiejskich i oddalonych od aglomeracji wiejskich.*

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

➤ Działania 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia” skierowanego do osób bezrobotnych powyżej 25 roku życia – pozostających bez pracy przez okres do 24 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów. Beneficjenci Ostateczni, którzy byli obejmowani pomocą, mieli możliwość skorzystania z pakietu usług, dobranych indywidualnie tak aby maksymalnie wzrosła efektywność podejmowanych wobec nich działań.

Wsparcie proponowane w ramach ww. projektów opierało się na kluczowych, najbardziej efektywnych formach aktywizacji bezrobotnych:

- usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy z uwzględnieniem indywidualnych planów działań,
- szkolenia zawodowe, w tym wykorzystujące najnowsze osiągnięcia techniczne, mające na celu dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę,
- staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy,
- doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- zatrudnienie subsydiowane.

Beneficjentami uprawnionymi do realizacji projektów w ramach ww. Działań były powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego.

W 2007 roku kontynuowano 20 projektów w ramach Działania 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”. W ramach tych projektów wydatkowano łącznie kwotę 49.365.893,42 zł, z czego w 2007 r. – 29.881.293,86 zł. Wsparciem objęto 12.425 osób, z czego: w 2007 r. – 8.449 osób. Poradnictwem zawodowym zostało objętych 12.425 Beneficjentów (w tym: w roku 2007 – 7.771 osób), pośrednictwem pracy – 8.727 osób (4.819), szkoleniami – 5.846 osób (3.704), przygotowaniem zawodowym w miejscu pracy – 5.079 osób (3.449), subsydiowanym zatrudnieniem – 203 osoby (145); jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności otrzymały 2.022 osoby (1.340). Dzięki uczestnictwu w projekcie 3.766 osób znalazło zatrudnienie (w tym: 2.661 osób w 2007 r.), a 2.088 osób podjęło samozatrudnienie (w tym: 1.395 w 2007 r.). Efektywność zatrudnienia wyniosła 47,11%. Spośród Beneficjentów Ostatecznych objętych wsparciem 95,54% wyraziło zadowolenie z uczestnictwa w projekcie.

➤ W celu zwiększenia mobilności geograficznej na rynku pracy, ze środków Funduszu Pracy dokonywano zwrotu kosztów dojazdu, zakwaterowania i wyżywienia. Głównie odbywało się to w ramach przejazdu do pracy, na staż, przygotowanie zawodowe.

Na finansowanie powyższych instrumentów, ze środków Funduszu Pracy wypłacono kwotę 4.095.000,00 zł; natomiast z tytułu opieki nad dzieckiem lub osobą zależną wypłacono 10.700,00 zł.

3.3.2. Wsparcie zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Cel:

- *zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego oraz poprawa zdolności do uzyskania oraz utrzymania zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne,*
- *tworzenie oraz ochrona istniejących miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,*
- *promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych,*

- *tworzenie nowych i doskonalenie istniejących instrumentów zwiększających możliwości osób niepełnosprawnych na rynku pracy.*

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

➤ Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Łącznie przyznane środki finansowe przez Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2007 rok wyniosły 5.967.539,00 zł. Do 31 grudnia 2007 r. na realizację zadań ustawowych wydatkowano łącznie całą ww. kwotę.

Zarząd Województwa w podziale środków uwzględnił do realizacji zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych. Poszczególne cele zawarte w RPD/Z w 2007 roku Wydział realizował poprzez zadania ustawowe oraz programy współfinansowane m.in. ze środków PFRON oraz Europejskiego Funduszu Społecznego zabezpieczając udział własny województwa, stanowiący uzupełnienie przyznanych dotacji. Wszystkie podejmowane działania i inicjatywy były zgodne z przyjętym w dniu 29 grudnia 2004 roku przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego „*Wojewódzkim programem wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2005-2010*”.

I. Zadania rehabilitacji zawodowej wynikające z ustawy o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych:

1. Udzielanie jednorazowej pożyczki dla ZPCH

W celu ochrony istniejących w zakładzie pracy miejsc pracy osób niepełnosprawnych, województwo kierował pomoc do zakładów pracy chronionej, udzielając im jednorazowej pożyczki. W 2007 r. w przedmiotowej sprawie nie złożono żadnego wniosku; jednocześnie realizowano 43 umowy zawarte w latach 2003-2006.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 2 lipca 2003 r. w sprawie *szczegółowych zasad gospodarki finansowej i gospodarowania środkami PFRON 9 zakładów pracy chronionej* wystąpiło z wnioskiem o umorzenie udzielonych pożyczek. Pozytywnie rozpatrzono jeden wniosek. Przyczyną odmowy umorzenia pozostałych do spłaty pożyczek było nie dotrzymanie terminów spłaty tj. daty wpływu środków pieniężnych na konto Urzędu Marszałkowskiego oraz nie dopełnienie wymogów formalnych, które obowiązani byli spełnić wnioskodawcy ubiegający się o umorzenie pożyczki wraz z należnymi odsetkami. Na podstawie weryfikacji dokumentów oraz przeprowadzonych kontroli, dokonano umorzenia jednej pożyczki na kwotę 95.896,05 zł.

Do 31 grudnia 2007 r. do Urzędu Marszałkowskiego wpłynęły 43 należności z tytułu udzielonych pożyczek, w łącznej wysokości 3.816.958,00 zł na rzecz 225 osób. Wpływy te podlegały całkowitemu zwrotowi do PFRON.

Rezultaty:

- utrzymanie zatrudnienia niepełnosprawnych osób w zakładach pracy chronionej,
- przeciwdziałanie zwiększeniu bezrobocia osób niepełnosprawnych w województwie.

2. Zakłady aktywności zawodowej

W 2007 roku województwo przeznaczyło środki finansowe na tworzenie i działalność czterech zakładów aktywności zawodowej w łącznej wysokości 5.037.539,00 zł. W zakładach tych zatrudnionych zostało łącznie 150 osób, w tym 113 osób niepełnosprawnych, zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności. Środki finansowe na działalność dwóch istniejących zakładów aktywności zawodowej i jednego nowoutworzonego, wyniosły 983.663,11 zł. Natomiast na dofinansowanie kosztów utworzenia dwóch nowych zakładów przeznaczono kwotę 4.053.875,89 zł.

Praca w tego typu placówkach umożliwia osobom niepełnosprawnym realizację pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia zawodowego.

Rezultaty:

- zatrudnienie 113 osób o znacznym stopniu niepełnosprawności pozwalające wykonywać pracę na miarę ich autentycznych możliwości,
- samodzielność i uczestnictwo w życiu społecznym osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałanie zwiększeniu bezrobocia osób niepełnosprawnych w województwie.

II. Realizowane Programy i działania poza ustawowe na rzecz rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

1. „Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej”.

W celu urzeczywistnienia założeń polegających na zwiększeniu dostępu osób niepełnosprawnych do kształcenia, podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania, województwo realizuje program pn. „Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej”, dotyczący stworzenia nowych miejsc pracy w jednostkach organizacyjnych województwa i refundacji wynagrodzeń tj. w Bibliotece Pedagogicznej w Toruniu oraz w Kujawsko-Pomorskim Centrum Edukacji Nauczycieli we Włocławku. Do 31.12.2007 r. województwo zaangażowało środki w wysokości 301.264,29 zł, z tego: ze środków PFRON 110.729,68 zł oraz kwota 190.534,61 zł ze środków własnych województwa. Zrealizowano 1 projekt dla 19 osób.

Rezultaty:

- utworzenie 12 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w tym 3 stanowisk w Kujawsko-Pomorskim Centrum Edukacji Nauczycieli oraz 9 stanowisk w Bibliotece Pedagogicznej,
- refundacja wynagrodzeń i należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne, płatne co drugi miesiąc przez 18 miesięcy (dotyczy 19 osób niepełnosprawnych),
- szkolenie 2 osób niepełnosprawnych pn. „Nabywanie umiejętności pracy z programem bibliotecznym”,
- zmniejszenie bezrobocia osób niepełnosprawnych w województwie.

2. „D.I.N.A.M.I.S. – Niepełnosprawność nie jest już dłuższą izolacją”.

Celem projektu było zatrudnienie i włączenie osób niepełnosprawnych do społeczeństwa poprzez użycie portalu internetowego. Podstawową ideą projektu było użycie portalu jako instrumentu ponownego włączania osób niepełnosprawnych do społeczeństwa i aktywnej siły roboczej Europy. W planie wydatków na rok bieżący tytułem realizacji zadania ujęto kwotę 119.400,00 zł, jednakże Komisja Europejska nie zaakceptowała projektu (został on odrzucony ze względu na błędy zawarte w dokumentacji partnera z Rumunii).

3. Konkurs „LODOŁAMACZE 2007”.

Konkurs, miał na celu wyróżnienie pracodawców podchodzących do problemu zatrudniania osób niepełnosprawnych w sposób szczególnie dojrzały. Miał pokazać, że mimo narosłych stereotypów oraz barier prawnych, można w naszych realiach stworzyć warunki, w których właściwe podejście do pracowników będących osobami niepełnosprawnymi pozwala osiągnąć sukces nie tylko w wymiarze społecznym, lecz także ekonomicznym. Podczas Gali Finałowej Drugiej Edycji Konkursu w Warszawie firma P.P.H. Zelan ZPChr Antoni Zieliński z Nakła nad Notecią została uhonorowana tytułem „Lodołamacz 2007” w kategorii zakład pracy chronionej.

III. Realizowane zadania na rzecz rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez starostwa powiatowe województwa kujawsko-pomorskiego.

W województwie kujawsko-pomorskim samorządy powiatów realizowały szereg działań na rzecz osób niepełnosprawnych wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Samorządy powiatów, podejmowały również inicjatywy zmierzające do pełnej integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem społecznym, w tym inicjatywy zmierzające do zwiększenia

zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych. Dzięki programom PFRON, programom unijnym i innym, pup pozyskiwały środki na realizację projektów dotyczących szeroko pojętej rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Na podstawie otrzymanych informacji z 24 starostw powiatowych stwierdzono, że realizowały one zadania wspierające zatrudnienie osób niepełnosprawnych w poniższym zakresie:

- doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne,
- doradztwo i poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy,
- szkolenia, warsztaty, kursy, przekwalifikowanie,
- staże zawodowe, absolwenckie,
- tworzenie ośrodków informacji dla osób niepełnosprawnych,
- aktywizacja osób niepełnosprawnych w kierunku małej przedsiębiorczości z uwzględnieniem działalności gospodarczej lub innej,
- tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych przez pracodawców, w tym organy administracji rządowej i samorządowej,
- dostosowanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie do wynagrodzeń zatrudnionych osób niepełnosprawnych oraz refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne,
- roboty publiczne, prace interwencyjne,
- akcje promocyjno-informacyjne przy współpracy z prasą, radiem i telewizją, konferencje, seminaria, spotkania, konkursy.

Zrealizowano 399 projektów, którymi objęto 9.495 osób; kwota dofinansowania - 9.934.873,00 zł.

Rezultaty:

- podniesienie poziomu aktywności zawodowej, powrót na rynek pracy, zwiększenie dostępu do informacji w zakresie możliwości zatrudnienia, uzyskanie informacji zawodowej, podjęcie zatrudnienia,
- odbycie szkoleń, kursów, stażu, uzyskanie poradnictwa zawodowego,
- zatrudnienie, podniesienie kwalifikacji, zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego, przekwalifikowanie zawodowe. Osoby uzyskały m.in. uprawnienia prawa jazdy kat. B, operatora wózka widłowego, umiejętność obsługi komputera i kas fiskalnych.
- uzyskanie informacji w zakresie przysługujących praw osób niepełnosprawnych, możliwości wsparcia finansowego i rzeczowego,
- rozpoczęcie działalności gospodarczej, samozatrudnienie,
- obniżenie kosztów działalności przedsiębiorcy,
- wsparcie pracodawców, refundacja wynagrodzeń, doposażenie stanowisk pracy oraz utworzenie stanowisk pracy, w tym stworzenie nowych zielonych miejsc pracy w ochronie środowiska,
- przełamanie barier pracodawców, wyposażenie w umiejętności dotyczące komunikacji interpersonalnej, stworzenie "sprawnego mechanizmu" wspomaganie w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w pup i uczestniczących w zajęciach WTZ,
- korzystanie z porad radcy prawnego, psychologa, pracownika socjalnego, pedagoga; przygotowanie zawodowe; zatrudnienie asystenta osoby niepełnosprawnej.

Najbardziej popularną formą pomocy było pośrednictwo pracy. W ramach działań wspierających w zakresie pośrednictwa pracy zrealizowano 149 projektów, którymi objęto 3.537 osób niepełnosprawnych. Z kolei najmniej propagowaną kategorią pomocy było dofinansowanie do wynagrodzeń zatrudnionych osób niepełnosprawnych. Niski wskaźnik cechował również kategorię pn. akcje promocyjno - informacyjne przy współpracy z prasą, radiem i telewizją, konferencje, seminaria, spotkania. Samorządy powiatów nie zaangażowały żadnych środków finansowych na przedmiotowe działania. Natomiast najwięcej środków finansowych tj. 5.181.697,31 zł przeznaczyły na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych przez pracodawców, w tym organy administracji rządowej i samorządowej. W ramach tej kategorii samorządy powiatów zrealizowały 47 projektów, w ramach których uczestniczyło 138 osób niepełnosprawnych.

W kategorii doradztwo organizacyjno prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne, doradztwo zawodowe oraz dofinansowanie oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej - starostwa powiatów w większości nie realizowały jakichkolwiek zadań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Samorządy powiatów na realizację zadań wspierających zatrudnienie osób niepełnosprawnych w 2007 r. wydatkowały więcej środków finansowych niż 2006 r., i tak: w 2007 r. przeznaczono kwotę 9.934.873,00 zł a w 2006 r. – 5.188.825,00 zł.

➤ Kujawsko-Pomorski PFRON w Toruniu

I. Zadania rehabilitacji zawodowej wynikające z ustawy o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych:

1. „Program wyrównywania różnic między regionami”- Obszar C - pomoc dla pracodawców, w tym przedsiębiorców z chronionego i otwartego rynku pracy, na wyposażenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych odpowiednio do ich potrzeb i możliwości.

W roku 2007 w programie uczestniczyło 18 powiatów. Efektem realizacji ww. zadania było podjęcie działań zmierzających do utworzenia 199 miejsc pracy.

II. Programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą wspierające rehabilitację zawodową:

1. „JUNIOR - program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych”

Celem programu było umożliwienie wejścia w życie zawodowe (odbycie stażu, zdobycie zatrudnienia) młodym osobom niepełnosprawnym.

W roku 2007 w programie uczestniczyły 2 powiaty. Pomocą objętych zostało 14 osób niepełnosprawnych, wypłacono kwotę 58.639,00 zł. W efekcie realizacji zadania podjęto działania zmierzające do zaktywizowania 14 niepełnosprawnych absolwentów.

2. Program. „STUDENT – kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych”

Cel strategiczny programu - wyrównanie szans w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne oraz przygotowanie osób niepełnosprawnych, poprzez stałe podwyższanie kwalifikacji, do rywalizacji o zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Liczba osób niepełnosprawnych objęta dofinansowaniem w ramach programu wyniosła - 663, natomiast łączna wypłacona kwota to 1.840.266,00 zł. W programie uczestniczyli uczniowie i studenci z 52 szkół i uczelni mieszczących się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. W ramach programu dofinansowano koszty czesnego, zakwaterowania, wyżywienia, zakupu podręczników i innych pomocy dydaktycznych, dostępu do Internetu.

3. Program „Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej”

Celem programu była aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy. Program miał przyczynić się do zainicjowania lub wsparcia działań prowadzonych przez instytucje wykonujące zadania z zakresu administracji publicznej na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zestawienie jednostek biorących udział w programie w 2007 r.

Lp.	Instytucje i jednostki samorządu terytorialnego, które przystąpiły do programu	Kwota przyznanego dofinansowania wynikająca z umowy (w zł)	Liczba osób niep. *
1	Gmina Bądkowo	47.072,88	1
2	Gmina Miasta Grudziądz	192.825,42	4
3	Gmina Miasta Sepólno Krajeńskie	39.666,60	1
4	Gmina Miasta Bydgoszcz	509.974,70	12
5	Gmina Miasta Włocławek	172.969,44	3
6	Powiat Żniński	250.787,94	6
7	Powiat Brodnicki	41.754,28	1
Ogółem		1.255.051,26	28

4. Program „KOMPUTER DLA HOMERA 2003”

Celem programu była pomoc finansowa dla osób niewidomych i niedowidzących w zakupie nowoczesnego, podstawowego i specjalistycznego sprzętu komputerowego i elektronicznego wraz z oprzyrządowaniem i oprogramowaniem umożliwiającego:

- zatrudnienie i samodzielną pracę w różnych dziedzinach,
- naukę oraz zdobycie wiedzy,
- zdobycie umiejętności pozwalających na usamodzielnienie się.

W roku 2007 w programie pomocą objętych zostało 505 osób niepełnosprawnych, które otrzymały środki finansowe w łącznej kwocie 2.701.311,00 zł.

5. Program pilotażowy „Sprawny Dojazd”

Program pilotażowy, mający na celu realizację prawa osób niepełnosprawnych, będących adresatami programu, do swobodnego poruszania i przemieszczania się poprzez likwidację barier transportowych utrudniających im funkcjonowanie w życiu zawodowym.

W ramach programu pomoc w zakupie samochodu osobowego i prawa jazdy kat.B uzyskały 102 osoby niepełnosprawne na łączną kwotę 1.034.000,00 zł.

6. Program pilotażowy „Uczeń na wsi”

Program pilotażowy, mający na celu pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie.

W roku 2007 z programu skorzystało 77 gmin, które objęły pomocą 2.300 uczniów wypłacając łącznie 4.643.955,00 zł. W ramach programu pomoc przeznaczona była na zakup pomocy naukowych, podręczników, montaż Internetu, pokrycie kosztów zajęć usprawniających dojazdy do szkoły. Dodatkowo 9 gmin otrzymało pomoc w wysokości 853.976,00 zł jako dofinansowanie do zakupu pojazdów służących do przewozu niepełnosprawnych uczniów.

7. Program „Pegaz – 2003”

Celem programu była realizacja prawa osób niepełnosprawnych do swobodnego porozumiewania się oraz poruszania i przemieszczania się poprzez likwidację barier transportowych i w komunikowaniu się, uniemożliwiających lub utrudniających im funkcjonowanie w życiu społecznym i zawodowym oraz zmniejszenie liczby osób, które z powodu tych barier mają trudności z pozyskaniem pracy i osiągnięciem życiowej samodzielności.

W roku 2007 w programie w ramach dofinansowania do zakupu oprzyrządowania do samochodu, komputera i wózka o napędzie elektrycznym pomoc uzyskało 757 osób, którym wypłacono łącznie 4.797.182,00 zł.

W ramach wszystkich realizowanych w Oddziale zadań ustawowych i programów celowych w roku 2007 do Oddziału wpłynęło 3.000 wniosków na łączną kwotę 44.327.608,00 zł.

3.3.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Cel:

- *reintegracja społeczna i zawodowa osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,*
- *promocja Centrów i Klubów Integracji Społecznej,*
- *współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz samorządami lokalnymi wspierającymi i realizującymi różne formy zatrudnienia socjalnego,*
- *stwarzanie możliwości objęcia reintegracją społeczną i zawodową jak największej liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także promocja instrumentów pozwalających na ich usamodzielnienie.*

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

- W 2007 roku ogłoszono otwarty konkurs ofert pn. „Wspieranie procesu reintegracji dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków poprzez udział w programie i zajęciach realizowanych w Klubach Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej”

W ramach konkursu dofinansowano 3 projekty, w których uczestniczyło 146 osób. Podmiotom realizującym projekty przekazano łącznie kwotę w wysokości 84.581,17 zł pochodzącą ze środków własnych województwa.

Efekty, jakie uzyskano to m.in.:

- nabycie przez uczestników projektów umiejętności i kwalifikacji niezbędnych do poruszania się na rynku pracy,
- wzrost motywacji i poczucia własnej wartości uczestników projektów,
- poprawa sytuacji materialnej uczestników projektów poprzez zatrudnienie,
- wzrost wiedzy lokalnych instytucji i organizacji a także mieszkańców regionu na temat zjawiska wykluczenia społecznego, tworzenia i funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej i Klubów Integracji Społecznej.

- Zadania w obszarze wykluczenia społecznego realizowane przez Centra i Kluby Integracji Społecznej funkcjonujące w województwie kujawsko-pomorskim

W 2007 roku działania związane z reintegracją społeczną i zawodową były realizowane przez 4 funkcjonujące Centra Integracji Społecznej, które zrealizowały 5 projektów (Centrum Integracji Społecznej „CISTOR” – 2 projekty; Centrum Integracji Społecznej im. Jacka Kuronia w Bydgoszczy – 1 program w 3 edycjach; CIS w Szumiłowie – 1 projekt i CIS w Barcinie – 1 projekt). W projektach kontynuowanych oraz realizowanych w 2007 roku udział wzięło 575 osób (w projektach CISTOR-u uczestniczyło 351 osób; CIS-u w Bydgoszczy – 120 osób; CIS-u w Szumiłowie – 29 osób; CIS-u w Barcinie – 75 osób). Koszt realizacji projektów wyniósł ogółem 3.720.222,50 zł.

Rezultaty:

- podjęcie zatrudnienia (ok. 50% uczestników),
- ukończenie programu CIS (od 30 do 80% uczestników),
- poszerzenie kompetencji społecznych,
- podniesienia kwalifikacji zawodowych,
- rozwinięcie umiejętności efektywnego poruszania się po rynku pracy,
- rozpropagowanie idei zatrudnienia socjalnego,

- utworzenie nowych miejsc pracy przy realizacji projektu,
- poprawa sytuacji materialnej uczestników,
- wzrost samooceny i poczucia własnej wartości.

W 2007 roku w grupie 26 Klubów Integracji Społecznej zadania wpisujące się w przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu realizowało 21 Klubów Integracji Społecznej (w tym: 2 działające przy Centrach Integracji Społecznej – w Toruniu i Barcinie).

Łącznie Kluby Integracji Społecznej zrealizowały 41 edycji programu reintegracji społecznej i zawodowej, w których uczestniczyło 938 osób (najwięcej edycji odbyło się w Klubach Integracji Społecznej: w Łasinie – 7, w Żninie – 5, w Toruniu przy CISTORZE - 4, w Nakle nad Notecią – 3). Koszt realizacji wszystkich edycji programu Klubów Integracji Społecznej wyniósł 1.303.684,24 zł.

Rezultaty:

- nabycie umiejętności poruszania się na rynku pracy (pisanie CV, listów motywacyjnych oraz autoprezentacji),
- podjęcie zatrudnienia, w tym: w ramach robót publicznych, prac społecznie – użytecznych,
- podniesienie kwalifikacji, szkolenia zawodowe,
- wzbudzenie motywacji, wzrost wiary we własne możliwości, podniesienie poziomu samooceny,
- wyjście z kręgu pomocy społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- poprawa funkcjonowania osoby i rodziny w środowisku lokalnym.

3.3.4. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych utratą zatrudnienia

Cel: dostosowanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz zmiana kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w celu umożliwienia tym osobom wykonywania nowych zawodów i wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy.

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

- Działanie 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”

Wartość 64 umów podpisanych w ramach Działania według stanu na 31.12.2007 r. wyniosła 32.628.597,71 zł.

Według stanu na 31.12.2007 r. realizowane były 22 projekty o wartości 13.108.320,35 zł, z czego:

- 18 umów o wartości 10.889.736,19 zł (w tym EFS 8.167.302,14 zł) było realizowanych rzeczowo i finansowo (w tym dla 2 z 18 projektów 31.12.2007 r. był ostatnim dniem realizacji projektu),
- 4 umowy o wartości 2.218.584,16 zł (w tym EFS 1.663.938,12 zł) były realizowane finansowo (w tym dla 1 z 4 projektów 31.12.2007 r. był ostatnim dniem realizacji projektu).

Zakończyła się realizacja 42 projektów o wartości 19.520.277,36 zł, w tym: ostatecznie rozliczono 20 umów na łączną kwotę 7.657.830,45 zł. Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane było do 19.021 Beneficjentów Ostatecznych. Wsparciem w ramach zakończonych umów zostało objętych 13.041 Beneficjentów Ostatecznych, co stanowi 69% osób, które zgodnie z założeniami Ostatecznych Odbiorców skorzystały ze wsparcia w wyniku realizacji wszystkich projektów w ramach Działania 2.1. W ramach projektów szkoleniowych dla pracujących osób dorosłych, udział wzięło 11.596 Beneficjentów Ostatecznych. Natomiast z usług doradczych skorzystało 1.402 studentów.

Według stanu na 31.12.2007 r. wsparciem w ramach realizowanych umów objętych zostało 5.980 Beneficjentów Ostatecznych, w tym:

- ze szkoleń dla pracujących osób dorosłych – 5.488 osób,
- ze studiów dla pielęgniarek i położnych – 492 osoby.

Dominującą grupę projektów w Działaniu 2.1 ZPORR stanowiły projekty szkoleniowe, skierowane do pracujących osób dorosłych.

➤ Działanie 2.3 „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa”

Wartość 17 umów podpisanych w ramach Działania według stanu na 31.12.2007 r. wyniosła 7.434.925,18 zł. Realizowanych było 5 projektów o wartości 3.832.816,34 zł.

Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane zostało do 1.900 Beneficjentów Ostatecznych. W województwie kujawsko–pomorskim w Działaniu 2.3 ZPORR większość projektów poza szkoleniami zawodowymi oferowało Beneficjentom Ostatecznym doradztwo zawodowe, informację zawodową oraz pośrednictwo pracy. Kursy i szkolenia zawodowe realizowane w ramach Działania 2.3 charakteryzowały się bardzo szerokim przekrojem tematycznym (w zawodach: kierowca, spawacz, sekretarka, pracownik ochrony, opiekun osób starszych, przedstawiciel handlowy, administrator sieci komputerowej, analityk danych statystycznych, grafik komputerowy, projektant stron WWW, operator multimediiów, magazynier, florystyka, kosmetyczka, specjalista ds. zarządzania projektami, pracownik małej gastronomii, pracownik księgowości, pracownik hurtowni, pracownik zasobów ludzkich, itp.).

➤ Działanie 2.4 „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi”

Wartość 11 umów podpisanych w ramach Działania według stanu na 31.12.2007 r. wyniosła 6.754.305,90 zł. Zakończyła się realizacja 4 projektów o wartości 3.058.423,61 zł, w tym ostatecznie rozliczono 1 projekt o wartości 93.034,24 zł.

Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane zostało do 1.612 Beneficjentów Ostatecznych, w tym wsparciem w ramach zakończonych umów zostało objętych 857 Beneficjentów Ostatecznych. W województwie kujawsko–pomorskim w ramach Działania 2.4 ZPORR większość projektów miała charakter zintegrowany tzn., że poza szkoleniami zawodowymi oferowała Beneficjentom Ostatecznym doradztwo zawodowe, informację zawodową oraz pośrednictwo pracy a także subsydiowane zatrudnienie (1 projekt). Realizowane w ramach Działania 2.4 ZPORR projekty oferowały m.in. następujące szkolenia zawodowe: kierowca wózków widłowych, analityk komputerowy, asystentka–sekretarka, księgowość komputerowa, kierowca kategorii C z uprawnieniami na przewóz rzeczy, spawacz, nowoczesny sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera, etc.

3.4. Lepsze dostosowywanie się do potrzeb rynku pracy

(Wytyczna nr 20 zawarta w Decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 12 lipca 2005 r.)

3.4.1. Poprawa jakości usług instytucji rynku pracy

Cel:

- *zindywidualizowanie usług poradnictwa zawodowego uwzględniającego potrzeby i oczekiwania klienta. Wzmocnienie usług poradnictwa zawodowego z uwzględnieniem indywidualnych planów działań,*
- *pozyskiwanie większej ilości sprawdzonych i wiarygodnych ofert pracy oraz poprawa ich dostępności dla zainteresowanych. Sprostanie oczekiwaniom klientów w zakresie udzielania szerokiej gamy informacji o możliwościach podjęcia pracy, warunkach zatrudnienia i o obowiązujących w tym zakresie przepisach w poszczególnych krajach.*

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

Osiągnięciu powyższego celu służyło prowadzenie prac w zakresie opracowywania Indywidualnych Planów Działania. Uwzględniano przy tym indywidualne potrzeby, oczekiwania i możliwości klientów, dostosowując właściwe metody i techniki doradcze. Odbywało się to głównie w ramach projektów realizowanych od stycznia 2006 r. do listopada 2007 r. Działan 1.2 SPO RZL oraz 1.3 SPO RZL. Opracowano i zastosowano ok. 24 tysiące Indywidualnych Planów Działania.

Rezultaty:

- lepsze dostosowanie usług poradnictwa zawodowego do potrzeb klientów,
- zdobycie podstawowych umiejętności budowanie ścieżki kariery zawodowej dzięki stosowaniu IPD,
- zdobycie umiejętności koniecznych do poruszania się po rynku pracy,
- uzyskanie wiedzy na temat możliwości zmiany zawodu, przekwalifikowania, szkolenia, ofert pracy,
- ułatwienie ponownego wejścia na rynek pracy.

3.4.2. Rozwój usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej

Cel:

- *zwiększenie dostępności usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej,*
- *dostosowanie metod i technik doradczych uwzględniających zindywidualizowane potrzeby klienta w zależności od rodzaju osobowości, etapu rozwoju oraz pełnionych w życiu ról,*
- *rozwój zasobów informacji zawodowej, które wykorzystane zostaną przez klienta w procesie planowania kariery zawodowej,*
- *koordynacja usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz ich rozwijanie na terenie województwa,*
- *podnoszenie poziomu jakości usług poradnictwa i informacji zawodowej.*

Rozwój usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, odbywał się m.in. poprzez podnoszenie kwalifikacji doradców zawodowych w wyniku ich uczestnictwa w szkoleniach, konferencjach czy też samokształcenia (podjęcie studiów). Ponadto tworzone były stanowiska internetowe przeznaczone do użytku osób bezrobotnych oraz ułatwiano dostęp do ofert pracy poprzez instalację infokiosku. Poradnictwo i informacja zawodowa świadczone były w formie grupowej lub indywidualnej.

Liczba osób, która w 2007 r. została objęta poradnictwem zawodowym wyniosła łącznie 45.834, w tym:

- poradnictwem zawodowym – indywidualnym: 36.845 osób,
- poradnictwem zawodowym – grupowym: 8.989 osób.

Liczba osób, którym udzielono informacji zawodowej wyniosła łącznie 27.350, w tym:

- informacji zawodowej – indywidualnej: 19.582 osoby,
- informacji zawodowej – grupowej: 7 768 osób.

W 2007 r. z usług Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CliPKZ) w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku skorzystały łącznie 15.723 osoby (o 18,9% mniej niż w roku poprzednim). Klientami CliPKZ byli przede wszystkim bezrobotni, ale również młodzież ucząca się, poszukujący pracy oraz inne osoby (np. pracodawcy, osoby osadzone w aresztach i in.).

Wszyscy klienci, którzy odwiedzili CliPKZ korzystali z bazy informacyjnej, w tym informacji za pośrednictwem Internetu, z indywidualnego poradnictwa zawodowego, z grupowego poradnictwa zawodowego, z programów komputerowych wspomagających poradnictwo zawodowe, z filmoteki a także pełnej diagnozy psychologicznej wspierającej proces decyzyjny i doradczy.

Klienci CliPKZ w województwie kujawsko - pomorskim w roku 2007 według rodzaju świadczonych usług

Lp.	Rodzaj świadczonych usług	Ogółem klienci	z tego				
			młodzież ucząca się	bezrobotni	pozostali	w tym	
						poszukujący pracy	inni
1.	Indywidualne poradnictwo zawodowe	1 962	238	1 404	320	88	232
1.1	- w tym badania psychologiczne	199	26	145	28	18	9
2.	Grupowe poradnictwo zawodowe	2 299	1 547	507	245	31	214
3.	Indywidualna informacja zawodowa	7 839	737	4 917	2 185	1 541	624
4.	Grupowa informacja zawodowa	1 736	616	737	383	16	367
5.	Giędy i targi pracy	1 085	1 030	0	55	0	55
6.	Doradztwo dla pracodawców	12	0	0	12	0	12
6.1	Osoby objęte wstępną selekcją kandydatów do pracy	651	0	651	0	0	0
7.	Inne usługi	148	0	0	148	0	148
Razem osób		15 732	4 168	8 216	3 348	1 676	1 652

W 2007 roku CliPKZ w Toruniu koordynował realizację projektu „Doskonalenie kadry doradców zawodowych dla jakości usług”, współfinansowanego ze środków EFS (Działanie 1.1 SPO RZL). W 2007 roku zakończono również udział w programie Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL „Partnerstwo – Rodzina – Równość – Praca”.

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy CliPKZ w województwie kujawsko-pomorskim kontynuowały działania na rzecz rozwoju współpracy w zakresie wymiany informacji o zawodach i możliwościach kształcenia oraz organizowania różnych form poradnictwa. Centra współpracowały m.in. z powiatowymi urzędami pracy, Ochotniczymi Hufcami Pracy, Szkolnymi Ośrodkami Kariery, Pomorskim Okręgiem Wojskowym – Ośrodkiem Aktywizacji Zawodowej, Akademickimi biurami Karier, Gminnymi Centrami Informacji, Ośrodkami Pomocy Rodzinie, Zakładami Karnymi, Kuratorami Sądowymi, instytucjami szkolącymi, szkołami ponadgimnazjalnymi i wyższymi, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi oraz władzami i instytucjami samorządów powiatów i gmin.

CliPKZ we Włocławku, w ramach porozumienia z Caritas Diecezji Włocławskiej zorganizowało 21 spotkań z osobami niepełnosprawnymi na temat aktywnego poszukiwania pracy. Na mocy porozumienia podpisanego z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Urzędem Skarbowym we Włocławku istnieje punkt informacyjno-doradczy, gdzie osoby korzystają z bezpłatnych porad w zakresie bezrobocia, działalności gospodarczej, zasad ubezpieczeń społecznych i podatków.

Na prośbę Kuratora Okręgowego pracownicy CliPKZ w Toruniu opracowali program i przeprowadzili warsztaty psychoedukacyjne dla kuratorów zawodowych – „Rozwijanie umiejętności motywowania klienta”. Szkoleniem objęto 60 osób.

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy, CliPKZ z Bydgoszczy zorganizowało m. in.: warsztat „Kuźnia przyszłości” w ramach I Sympozjum Farmaceutycznego Bydgoszcz 2007; trzy edycje zajęć informacyjno-szkoleniowych dotyczących aktywnego poszukiwania pracy i możliwości udziału w różnych formach poradnictwa w ramach warsztatów adaptujących do środowiska cywilnego dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej zorganizowanych przez Ośrodek Aktywizacji Zawodowej Pomorskiego Okręgu Wojskowego, Centralną Grupę Działań Psychologicznych; zajęcia nt. „Praca z klientem” dla pracowników Biur Karier bydgoskiego środowiska akademickiego; cztery edycje zajęć informacyjno-szkoleniowych pracowników Gminnych Centrów Informacji pt. Prowadzenie rozmowy indywidualnej z klientem; praca z trudnym klientem, autoprezentacja – „Jak kierować wrażeniem, jakie wywieramy na innych”; jak znaleźć pracę w UE poprzez sieć EURES; agencje zatrudnienia i krajowe pośrednictwo pracy. Pracownicy CliPKZ

uczestniczyli również w wielu targach pracy, seminariach i konferencjach dotyczących problematyki rynku pracy, poradnictwa zawodowego i rozwoju zasobów ludzkich.

3.4.3. Rozwój usług EURES

Cel:

- *ulatanie mobilności pracowników oraz wykorzystywanie jej do zarządzania rynkiem pracy w krajach UE/EOG poprzez wymianę ofert pracy oraz podań o pracę, informacji dotyczących sytuacji na rynkach pracy i warunkach życia i pracy w tych krajach,*
- *pomoc klientom w procesie dopasowywania stanowisk i pracowników na poziomie UE/EOG, w tym przekazanie informacji o warunkach życia i pracy oraz sytuacji na rynku pracy krajów UE/EOG a także udzielanie indywidualnych porad klientom – niezależnie od tego, czy są oni osobami bezrobotnymi, poszukującymi pracy, pracownikami czy pracodawcami.*

W ramach EURES zanotowano 4.570 kontaktów z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy za granicą (kontakty osobiste, telefoniczne i poprzez pocztę elektroniczną); 3.430 zapytań dot. możliwości zatrudnienia w krajach UE i EOG, 412 – dot. warunków życia i pracy za granicą, 728 kontaktów obejmowało inne zagadnienia.

Do końca 2007 r. przyjęto do realizacji 907 ofert pracy za granicą, w ich ramach zgłoszono ok. 9.740 wolnych miejsc pracy. Poszerzył się krąg krajów, z których napływały oferty pracy. Najwięcej propozycji zatrudnienia otrzymano z Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Irlandii, Holandii, Norwegii, Danii i Finlandii. Przeważały oferty zatrudnienia stałego, dla osób znających języki obce (gł. język angielski) i posiadających kwalifikacje zawodowe. W lutym 2007 r. zorganizowano rekrutację dla pracodawcy cypryjskiego z branży hotelarsko – gastronomicznej. W rozmowach kwalifikacyjnych udział wzięło 30 osób, pracodawca zdecydował się zatrudnić 21 osób.

Doradcy EURES zrealizowali wiele zadań mających na celu promocję sieci wśród społeczeństwa, a także dostarczyli wszelkich informacji dot. zadań i funkcjonowania EURES partnerom lokalnym zajmującym się rynkiem pracy.

W okresie 01.01.–31.03.2007 r. w ramach grantu EURES zrealizowano m.in. następujące działania:

- przeprowadzenie wizyt (5 spotkań) doradców EURES w organizacjach zrzeszających pracodawców z regionu kujawsko–pomorskiego w celu zacieśnienia współpracy oraz przekazania materiałów marketingowych EURES,
- realizacja projektu rekrutacyjnego (sektor hotelarsko-gastronomiczny) we współpracy z siecią EURES na Cyprze - wizyta doradców EURES na Cyprze w celu spotkania się z pracodawcami i omówienia zasad przyszłej współpracy,
- przesyłka materiałów informacyjnych dla ok. 1.000 pracodawców z regionu kujawsko–pomorskiego,
- organizacja seminarium dla pracodawców z województwa kujawsko–pomorskiego; prezentacja usług EURES ze szczególnym uwzględnieniem możliwości rekrutacji pracowników z krajów UE/EOG,
- organizacja rekrutacji w branży hotelarsko–gastronomicznej – firma Louis Hotels Group z Cypru; ostatecznie pracodawca wytypował 21 kandydatów do pracy,
- organizacja seminarium dla studentów i poszukujących pracy pod hasłem „*Mobilność bez granic*”,
- rozbudowa wojewódzkiej strony internetowej EURES.

W 2007 r. zawarte zostało porozumienie pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Społecznej i Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego dotyczące realizacji grantu EURES 2007/08. Na realizację działań została przyznana kwota w wysokości 39.533,49 zł. Do końca 2007 r. w ramach grantu zostały wykonane m.in. zadania:

- organizacja międzynarodowego projektu rekrutacyjnego we współpracy z Wydziałem Edukacji i Doskonalenia Zawodowego Irlandii Północnej – wizyta doradcy EURES w Belfaście,
- aktualizacja i wydruk ulotek: „*Jak znaleźć pracę w UE poprzez EURES*”, „*Jak zamieścić CV na stronie EURES CV on-line*”, „*Jak przygotować EUROPASS CV*”, „*EURES – lokalna*”.

Oferty pracy EURES

W 2007 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wpłynęło 398 ofert pracy od pracodawców z terenu całego kraju. Najczęściej poszukiwano: pracowników budowlanych, przedstawicieli handlowych, operatorów maszyn i kierowców. Prowadzono nabór kandydatów do firmy Shimizu Poland na stanowiska: sekretarka, asystent administracji, kierowca, księgowa, architekt. Dokumenty złożyły 23 osoby. Brak informacji zwrotnej dotyczącej liczby osób, które podjęły pracę. Rozpoczęto nabór do firmy Grupa CB Polska w Toruniu (prowadzony nadal) na stanowisko Sekretarki/Asystentki Zarządu. Dokumenty złożyło 11 osób (brak informacji zwrotnej dotyczącej liczby osób zakwalifikowanych).

3.4.4. Badania i monitoring rynku pracy

Cel: udostępnianie użytecznych informacji, analiz oraz wyników badań socjologicznych dotyczących sytuacji na rynku pracy jak najszerszemu gronu odbiorców tj. osobom bezrobotnym, poszukującym pracy, instytucjom, urzędom i innym partnerom rynku pracy (krajowym oraz zagranicznym).

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

1. BADANIA STATYSTYCZNE

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2007 Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zbierał i weryfikował powiatowe Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy (sprawozdanie miesięczne) wraz z załącznikami (jednym kwartalnym, trzema półrocznymi i czterema rocznymi) oraz Sprawozdanie MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu. Weryfikacja ta, polegała na sprawdzaniu formularzy pod względem formalnym, liczbowym oraz zachowania ciągłości danych z poprzednimi okresami. Poprawione sprawozdania przekazywane były, w terminie określonym przez rozporządzenie, do Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.

Na podstawie zebranych materiałów stworzona została kompleksowa baza danych na temat struktury bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim pod względem cech społeczno-demograficznych. Informacje te, wraz z udostępnionymi przez urzędy statystyczne danymi, wykorzystywane były do opracowywania miesięcznego Biuletynu Informacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu – Rynek Pracy Województwa Kujawsko – Pomorskiego oraz okresowych (czterech półrocznych i sześciu rocznych) analiz dotyczących poszczególnych kategorii bezrobotnych. W 2007 r. Wojewódzki Urząd Pracy przygotował opracowania dotyczące: ogólnej sytuacji na wojewódzkim rynku pracy, programów rynku pracy oraz ich efektywności, osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, sytuacji osób niepełnosprawnych, monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Wszystkie publikacje dostępne są na oficjalnej stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu www.wup.torun.pl w zakładce Publikacje.

Opracowania te, rozpowszechniane były wśród partnerów instytucjonalnych i społecznych związanych z realizacją polityki zatrudnienia, przeciwdziałania bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu. Istniejąca baza danych wykorzystywana jest również w fazie przygotowawczej prowadzonych badań socjologicznych.

2. MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Poprzez monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym. Mianem zawodu deficytowego określa się zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Natomiast zawód nadwyżkowy to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zawodów i specjalności określonych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb Rynku Pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie *klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania*.

W raporcie uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obowiązuje na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 20 stycznia 2004 r. w sprawie *Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)*. Ponadto Monitoring był przeprowadzany zgodnie z zasadami zawartymi w: Zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, „Syriusz” monitoring zawodów – podręcznik użytkownika (przewodnik po aplikacji).

Monitoring zawodów był prowadzony na trzech poziomach terytorialnych: powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Raport wojewódzki, sporządzany w odstępach półrocznych, stanowił syntezę raportów powiatowych z województwa kujawsko-pomorskiego.

W maju 2007 r. został przygotowany raport: „*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2006 roku*”. Miał on charakter diagnostyczno-prognostyczny. Część prognostyczna obejmowała analizę badań sondażowych przeprowadzonych przez powiatowe urzędy pracy w szkołach ponadgimnazjalnych oraz wśród pracodawców.

W 2007 r. został również sporządzony raport półroczny (za I półrocze 2007 r.). Miał on charakter diagnostyczny (obejmował analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzoną na podstawie sprawozdań statystycznych (załącznik nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” i 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” do sprawozdania MPiPS-01 za I półrocze 2007 rok).

3. BADANIE DOTYCZĄCE MOŻLIWOŚCI ROZWOJU USŁUG POŚREDNICTWA PRACY I PORADNICTWA ZAWODOWEGO

W związku z przygotowywaniem się Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu do wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), w lutym 2007 r. przeprowadzono badanie dotyczące możliwości rozwoju usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. Jego celem było m.in. oszacowanie środków niezbędnych do realizacji zadań określonych w Priorytecie VI PO KL *Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej*. W badaniu wzięli udział przedstawiciele wszystkich powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego. Ankieta składała się z dwóch części: pierwsza dotyczyła pośrednictwa pracy, druga poradnictwa zawodowego. Według stanu na koniec stycznia 2007 roku w pup na terenie całego województwa zadania w zakresie pośrednictwa pracy wykonywało 117 osób. Najwięcej osób o takim zakresie obowiązków służbowych zatrudniał PUP w Grudziądzu – 25 osób, a najmniej pośredników – po 2 osoby – pracowało w PUP w Aleksandrowie Kujawskim, Brodnicy, Chełmnie, Mogilnie i Wąbrzeźnie.

Prawie wszyscy respondenci na pytanie czy pośrednictwem pracy zajmuje się pożądana liczba osób, odpowiedzieli negatywnie, wyjątkiem był PUP w Sepólnie Krajeńskim, który ocenił, że pośrednictwem zajmuje się wystarczająca liczba osób. Największą liczbę osób chciano zatrudnić w Bydgoszczy – 7 osób. Łącznie powiatowe urzędy pracy chciałyby zatrudnić dodatkowo 52 osoby wykonujące zadania z zakresu pośrednictwa pracy. Koszt całkowity takiego przedsięwzięcia wyniósłby 1.882.142,90 zł. Najwięcej środków chciałby pozyskać Powiatowy Urząd Pracy Dla Miasta Torunia – 272.400,00 zł (5 etatów), najmniej PUP w Aleksandrowie Kujawskim – 27.400,00 zł (1 etat). Wzrost liczby osób zajmujących się pośrednictwem pracy, zdaniem większości pup, umożliwiłoby poprawę jakości świadczonych usług (18 osób), zwiększenie liczby obsługiwanych klientów (16 odpowiedzi) oraz podwyższenie liczby pozyskiwanych ofert pracy (15 odpowiedzi).

W przypadku doradców zawodowych na koniec stycznia 2007 roku w całym województwie w pup zatrudnionych było 55 osób na takim stanowisku. Najwięcej osób o takim zakresie obowiązków służbowych zatrudniał PUP w Toruniu – 8 osób. PUP w Brodnicy nie zatrudniał żadnego doradcy zawodowego.

Wszyscy respondenci na pytanie czy doradztwem zawodowym zajmuje się wystarczająca liczba osób odpowiedzieli negatywnie. Największą liczbę osób chciano zatrudnić w Bydgoszczy – 4 osoby.

Łącznie powiatowe urzędy pracy chciałyby zatrudnić dodatkowo 35 doradców zawodowych. Wydatki na ten cel byłyby mniejsze niż koszty zatrudnienia pośredników pracy – 1.295.291,90 zł. Najwięcej środków chciałby pozyskać PUP w Świeciu – 183.500,00 zł (3 etaty), najmniej PUP w Nakle nad Notecią – 17.300,00 zł (1 etat).

Podobnie jak w przypadku pytań o pośrednictwo pracy, respondenci uznali, że zatrudnienie w poradnictwie zawodowym większej liczby osób spowoduje głównie poprawę jakości świadczonych usług (19 odpowiedzi) i zwiększenie liczby obsługiwanych klientów (19 odpowiedzi). Dużo respondentów uznało także, że większa liczba doradców zawodowych przyczyni się do zwiększenia liczby wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy (17 odpowiedzi).

4. BADANIE OPINII PRACOWNIKÓW PUP NA TEMAT SYTUACJI BEZROBOTNYCH KOBIET

W ramach badania rozesłano do powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego ankiety skierowane do wszystkich pośredników pracy i doradców zawodowych. Celem badania była próba poznania ich opinii na temat sytuacji zawodowej bezrobotnych kobiet. Powiatowe urzędy pracy otrzymały 192 ankiety a ich liczba zależała od liczby pracowników zajmujących się doradztwem i pośrednictwem pracy. Zwrot ankiet był bardzo wysoki i wynosił 89,6%.

Zdecydowana większość pracowników pup, bo aż 88,4% stwierdziła, że sytuacja zawodowa kobiet jest trudniejsza niż sytuacja zawodowa mężczyzn. Najczęstszym powodem bezrobocia wśród kobiet jest, według ankietowanych, postrzeganie kobiety jako osoby, która przede wszystkim zajmuje się domem, opiekuje dziećmi i osobami starszymi (41,3%). Inna przyczyna, która utrudnia kobietom podjęcie pracy to brak dyspozycyjności (20,3%) i niskie kwalifikacje (19,8%).

Zgodnie z wynikami badań pracodawca składając ofertę pracy bardzo często wskazuje płeć przyszłego pracownika. Uważa tak 52,9% respondentów. Większość ankietowanych stwierdziła także, że kobiety nie są kierowane na szkolenia i do prac tradycyjnie określanych jako „męskie” (63,4%). Jako przyczynę braku skierowań kobiet na takie szkolenia i do zajęć podawano najczęściej brak ofert pracy dla kobiet w tych branżach i pogląd, że „są to typowe zajęcia męskie”. Według wiedzy 50,0% respondentów ani jedna kobieta w 2006 roku nie została skierowana na kurs prawa jazdy z kategorii C, C+E lub D. Jako powód braku skierowania na taki kurs podawano najczęściej brak zainteresowania szkoleniem samych kobiet.

Pracownicy pup biorący udział w badaniu odpowiadali także na pytanie, jakie działania mogłyby przyczynić się do tego, by pomoc urzędów pracy udzielana kobietom była skuteczniejsza. Najwięcej osób uznało, że należałoby zwiększyć liczbę programów aktywizacyjnych (55,2%), stworzyć możliwość korzystania z bezpłatnych lub dofinansowanych przedszkoli (16,9%) oraz zwiększyć wynagrodzenia i dodatki szkoleniowe (16,3%).

Zapytano także pośredników pracy i doradców zawodowych, za pomocą jakich działań można polepszyć sytuację kobiet na rynku pracy. Najwięcej z nich uznało, że dobrym rozwiązaniem będzie łatwiejszy dostęp do przedszkoli (35,5%). Szansy na poprawę sytuacji upatrywali oni także w zwiększonej liczbie zajęć aktywizacyjnych (20,3%).

Zebrałe podczas badań dane pozwalają określić, jakie działania podjęte przez pup, mogłyby poprawić sytuację zawodową bezrobotnych kobiet. Należy przede wszystkim zwiększyć liczbę programów aktywizacyjnych. Powinny one wspierać kobiety w odnalezieniu się na rynku pracy, zwiększać ich aktywność zawodową i pomóc w godzeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych. Działaniom tym powinna towarzyszyć akcja informacyjna skierowana do pracodawców, która miałaby na celu zmianę stereotypowego postrzegania kobiety. Działania zmierzające do poprawy sytuacji kobiet na rynku pracy powinny także obejmować organizowanie szkoleń i kursów, dzięki którym kobiety mogłyby uzyskać nowe kompetencje lub podnieść kwalifikacje.

5. KONSULTACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW BADAWCZYCH NA POTRZEBY PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI

W związku z pracami przygotowawczymi do wdrożenia Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* zebrano informacje o tym, jakie zagadnienia lub problemy powinny być przedmiotem badań realizowanych w ramach ww. Priorytetu. Propozycje

obszarów badawczych na potrzeby Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki powstały w wyniku konsultacji z powiatowymi urzędami pracy w województwie kujawsko-pomorskim. Konsultacje zostały przeprowadzone dwukrotnie w listopadzie i grudniu 2007 roku. Potrzeba pogłębionych analizy sytuacji na kujawsko-pomorskim rynku pracy w opinii powiatowych urzędów pracy dotyczy poniższych zagadnień.

Obszar badawczy I: Sytuacja kobiet na lokalnym rynku pracy obejmuje diagnozę:

- przyczyn wysokiego bezrobocia wśród kobiet,
- możliwości powrotu na rynek pracy oraz potrzeby kobiet wracających na rynek pracy,
- barier w podjęciu/powrocie do zatrudnienia z rozróżnieniem na kobiety zamieszkujące tereny wiejskie, małe miasteczka i miasta,
- sytuacji kobiet na rynku pracy w odniesieniu do ich aktywności i mobilności zawodowej,
- najistotniejszych utrudnień, przeszkód i potrzeb kobiet samotnie wychowujących dzieci,
- sytuacji kobiet wracających z urlopu macierzyńskiego oraz wychowawczego m.in. potrzeba uzupełniania kwalifikacji,
- utrudnień związanych z łączeniem funkcji zawodowych z opieką nad dzieckiem oraz rozpoznanie możliwości usuwania i minimalizowania powyższych; stosunku pracodawców do elastycznych form zatrudnienia.

Obszar badawczy II: Sytuacja na rynku pracy osób powyżej 50-tego roku życia. W domenie zainteresowania tego obszaru znajduje się diagnoza sytuacji osób bezrobotnych i biernych zawodowo powyżej 50 lat, w szczególności:

- diagnoza sytuacji osób bezrobotnych w wieku niemobilnym, umożliwiająca określenie działań, które pozytywnie wpłyną na aktywność zawodową badanej grupy,
- rozpoznanie planów zawodowych, gotowości podjęcia aktywności zawodowej oraz rodzaju i poziomu motywacji osób pobierających świadczenia typu renta, zasiłek przedemerytalny, emerytura,
- zdobycie informacji na temat typu działań, które należy powziąć, aby ułatwić biernym zawodowo podniesienie aktywności,
- rozpoznanie oczekiwań i możliwości potencjalnych pracodawców, pożądanych przez nich kwalifikacji, proponowanych form zatrudnienia.

Obszar badawczy III: Popyt na pracę obejmuje badanie zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje oraz prognozę przyszłego zapotrzebowania:

- prognozy sytuacji wybranych zawodów, sektorów i branż na lokalnym rynku pracy,
- zapotrzebowanie na określone kategorie pracowników np. zróżnicowanie ze względu na formę zatrudnienia.

W ramach Obszaru badawczego IV: Aktywne formy pomocy niepełnosprawnym bezrobotnym przewidziano: stworzenie charakterystyki struktury osób niepełnosprawnych, rozpoznanie poziomu wykształcenia, posiadanych kwalifikacji, oczekiwań tej grupy, co do aktywnych form pomocy. Informacje te są konieczne, aby lepiej dopasować proponowane formy do oczekiwań i kwalifikacji tej grupy.

Obszar badawczy V: Migracja zarobkowa obejmuje: charakterystykę osób migrujących zarobkowo za granicę; analizę zagranicznego pośrednictwa pracy.

Obszar badawczy VI: Problemy komunikacyjne obejmuje diagnozę wpływu utrudnień w postaci słabej sieci komunikacyjnej na decyzję o poszukiwaniu i podjęciu pracy poza miejscem zamieszkania; rozpoznanie głównych szlaków lokalnej migracji wahałowej; ocenę najistotniejszych problemów dla osób dojeżdżających do pracy, wynikających z przyczyn komunikacyjnych; próbę określenia możliwych rozwiązań, aby dostosować ją jak najlepiej do potrzeb osób pracujących poza miejscem zamieszkania; poszukiwanie możliwości wspierania inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności geograficznej (regionalnej i międzyregionalnej) osób pozostających bez zatrudnienia (w tym zwłaszcza osób zamieszkujących na obszarach wiejskich).

Obszar badawczy VII: Przedsiębiorczość powstała na bazie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej obejmuje ocenę trwałości i stabilności małej przedsiębiorczości powstałej

na bazie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz tworzenie miejsc pracy przez ww. przedsiębiorców.

6. BADANIE PILOTAŻOWE DOTYCZĄCE PLANÓW ZAWODOWYCH OSÓB POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNE, EMERYTURĘ LUB RENTĘ, NIEBĘDĄCYCH W WIEKU EMERYTALNYM

W związku z przygotowaniem do wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, zrealizowano wstępny sondaż dotyczący planów zawodowych osób pobierających emeryturę, rentę lub świadczenia przedemerytalne, które nie osiągnęły jeszcze wieku 59 lat (kobiety) i 64 lat (mężczyźni). Ankieta została przeprowadzona, przy współpracy pracowników WUP, wśród osób, które spełniały następujące warunki: pobierały rentę, emeryturę lub świadczenia przedemerytalne, ale nie osiągnęły jeszcze wieku emerytalnego.

Celem badania była próba rozpoznania planów zawodowych osób biernych zawodowo w wieku produkcyjnym niemobilnym. Szczególny nacisk został położony na chęć podnoszenia własnych kwalifikacji i polepszania sytuacji na rynku pracy poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach itp. Badani odpowiadali na pytania, jakiego typu umiejętności chcieliby zdobyć i w jakiego rodzaju działaniach, mających na celu ułatwienie wejścia na rynek pracy, chcieliby uczestniczyć. Ze względu na pilotażowy i roboczy charakter badania, wyniki sondażu nie zostały upowszechnione.

➤ W ramach Działania 2.1 *„Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”* ZPORR realizowane były dwa projekty o charakterze badawczym, które skierowano do instytucji rynku pracy.

Jeden z nich realizowany był przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu w okresie od 1 marca 2005 r. do 31 stycznia 2007 r. Partnerem w projekcie było ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Pracy Sp. z o. o. w Kutnie. W ramach podjętych działań zostały opracowane następujące raporty:

- „Analiza potencjału rynku lokalnego i czynników makroekonomicznych kształtujących go”,
- „Analiza zmian zachodzących w sektorze MŚP”,
- „Analiza rynku pracy wybranych sektorów oraz branż”,
- „Analiza rozwoju społeczno-gospodarczego regionu w świetle inwestycji zagranicznych”,
- „Prognozy zatrudnienia”,
- „Lista poszukiwanych zawodów”,
- „Analiza oferty edukacyjno-szkoleniowej w regionie”,
- „Analiza ścieżek karier i mobilności mieszkańców regionu”,
- „Analiza zbieżności prowadzonych w regionie przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i szkoleniowym oraz potrzeb lokalnego rynku pracy”,
- „Wyniki badania wśród przedsiębiorców oraz osób pracujących z terenu województwa kujawsko – pomorskiego”.

Powyższe raporty były udostępniane zainteresowanym instytucjom.

Powstały także dwa opracowania książkowe:

- *Przestrzenie ukrytego potencjału rynku pracy. Budowa kapitału społecznego w regionie kujawsko-pomorskim*; pod red. Radosława Sojaka, Toruń 2006.
- *Ukierunkowany rozwój albo dryf. Perspektywy kujawsko-pomorskiego rynku pracy*; pod red. Radosława Sojaka i Joanny Szalachy, Toruń 2006.

Książki te zostały wysłane do wszystkich urzędów miast, gmin i starostw powiatów w województwie kujawsko-pomorskim oraz do powiatowych urzędów pracy i ochotniczych hufców pracy z regionu.

Kolejny projekt o charakterze badawczym był realizowany przez Gminę Miasta Toruń. Celem projektu było wypracowanie efektywnego i trwałego systemu przepływu informacji pomiędzy instytucjami posiadającymi informacje na temat lokalnego rynku pracy oraz mającymi wpływ na kształt ofert edukacyjnych i szkoleniowych. Liczba instytucji objętych wsparciem wyniosła 11.

3.5. Promowanie elastyczności przy równoczesnym zapewnianiu bezpieczeństwa zatrudnienia oraz redukcja segmentacji rynku pracy z uwzględnieniem roli partnerów społecznych (Wytyczna nr 21 zawarta w Decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 12 lipca 2005 r.)

3.5.1. Działania ograniczające szarą strefę zatrudnienia

Cel:

- zmniejszenie skali zjawiska nielegalnego zatrudnienia,
- egzekwowanie ustawowego obowiązku dokonania wpisu do rejestru agencji zatrudnienia.

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

- W pierwszym półroczu 2007 roku inspektorzy z Wydziału Polityki Społecznej przeprowadzili 334 kontrole, z czego 151 zakończono protokołem z kontroli. Na skutek prowadzonych czynności kontrolnych w 96 jednostkach stwierdzono fakt nielegalnego zatrudnienia lub wykonywania innej nielegalnej pracy zarobkowej. Na skutek czynności kontrolnych pozbawiono 90 osób statusu bezrobotnego.

Skierowano ogółem 217 wniosków o ukaranie do sądów grodzkich na terenie całej Polski, z czego:

- 152 wnioski o ukaranie bezrobotnych, którzy dopuścili się podjęcia zatrudnienia, bądź wykonywania innej pracy zarobkowej bez powiadomienia o tym fakcie w ustawowym terminie właściwego powiatowego urzędu pracy,
- 52 wnioski o ukaranie pracodawców, którzy nie poinformowali w ustawowym terminie właściwego powiatowego urzędu pracy o zatrudnieniu lub powierzeniu innej pracy zarobkowej osobom zarejestrowanym jako bezrobotne,
- 3 wnioski o ukaranie pracodawców, którzy nie opłacili w przewidzianym przepisami terminie składek na Fundusz Pracy,
- 2 wnioski o ukaranie pracodawców za naruszenie przepisów dotyczących legalności wykonywanej działalności,
- 7 wniosków o ukaranie pracodawców, którzy utrudnili przeprowadzenie kontroli,
- 1 wniosek o ukaranie przedstawiciela podmiotu, który pobierał dodatkowe opłaty inne niż wymienione w art. 85 ust. 2 pkt. 7 ustawy.

W drodze wystąpień pokontrolnych wskazywano na fakty popełnienia wykroczeń zagrożonych sankcją kary grzywny oraz zwracano uwagę na konieczność przestrzegania prawa w przyszłości. W toku czynności kontrolnych pracodawcy uregulowali wymagalne, a nie zapłacone w terminie składki na Fundusz Pracy na ogólną kwotę 39.121,00 zł, a także składki na ubezpieczenie społeczne w łącznej kwocie 53.146,00 zł.

W toku prowadzonych czynności kontrolnych zalegalizowano wykonywanie pracy przez 61 osób, w tym:

- 38 osób – w drodze zatrudnienia na umowy o pracę;
- 23 osoby – wykonywanie innej pracy zarobkowej na podstawie umów cywilno – prawnych.

W pierwszym półroczu 2007 r. Sądy Rejonowe – Wydziały Grodzkie rozpoznały 108 wniosków o ukaranie pracodawców i pracobiorców orzekając kary grzywny w łącznej wysokości 111.523,00 zł. Konsekwencją popełnionych wykroczeń były kary grzywny wymierzone przez Sądy Rejonowe w wysokości od 20,00 zł do 5.000,00 zł. Średnia orzeczona kara grzywny przez Sądy Rejonowe we wszystkich rozpoznanych sprawach w 2007 r. wyniosła 1.032,00 zł. Ponadto przeprowadzono 11 wspólnych kontroli z jednostkami współdziałającymi jak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Państwowa Inspekcja Pracy, Policja. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono: skierowano 247 zawiadomień o naruszeniach przepisów do Starostów, Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Policji, Państwowej Inspekcji Pracy.

W pierwszym półroczu 2007 r. skontrolowano 22 agencje zatrudnienia. W 4 przypadkach agencje kierowały do pracy obywateli polskich bez uzyskania certyfikatu potwierdzającego dokonanie

wpisu podmiotu do prowadzonego przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego rejestru agencji zatrudnienia. W jednym przypadku skierowano wniosek o ukaranie przedstawiciela podmiotu, który pobierał dodatkowe opłaty inne niż wymienione w art. 85 ust. 2 pkt. 7 ustawy.

Podczas przeprowadzanych kontroli inspektorzy kontroli legalności zatrudnienia stwierdzili naruszenie następujących przepisów:

- naruszenie przepisu art. 119 ust. 1 (art. 36),
- naruszenie przepisu art. 119 ust. 2 (art. 74).

Z dniem 1 lipca 2007 roku kompetencje ustawowe Wojewody w tym zakresie przejęła Państwowa Inspekcja Pracy.

➤ W II półroczu 2007 roku inspektorzy pracy przeprowadzili 785 kontroli u 768 pracodawców. Kontrolowane podmioty zatrudniały 45.606 osób. Na podstawie umów o pracę zatrudnionych było 41.580 pracowników, w tym 18.614 kobiet, 382 młodocianych, 2.496 niepełnosprawnych, na podstawie umów cywilnych 3.083 osoby, w ramach samozatrudnienia 493 osoby.

Nieprawidłowości w zakresie nie potwierdzania na piśmie umowy o pracę w dniu jej rozpoczęcia stanowią – 7,26%.

Rezultaty:

- legalizacja zatrudnienia - 36 osób,
- w tym umowy o pracę - 17 osób,
- opłacone zaległe składki na Fundusz Pracy (1.715) - 993.101,00 zł,
- opłacone zaległe składki na ubezpieczenie społeczne (295) - 9.900,00 zł.

Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono w podmiotach jednoosobowych lub w zakładach do 5 pracowników. Główne problemy w zakresie legalności zatrudnienia występowały w budownictwie i handlu, następnie w zakładach krawieckich i drobnych usługach. Ponadto przeprowadzono 40 kontroli u 38 podmiotów, które powierzały pracę 213 cudzoziemcom. Na 219 cudzoziemców wobec 49 wymagane były zezwolenia na pracę. Nieprawidłowości dotyczyły 1 pracodawcy powierzającego pracę 17 obywatelom Małejzi. Powiadomiono Straż Graniczną.

3.5.2. Rozwój dostępu do usług pośrednictwa pracy i informacji zawodowej

Cel:

- *dzążenie do wyeliminowania działalności „szarej strefy” w zakresie pośrednictwa pracy. Służą temu określone zapisy prawne dające narzędzia do walki z tego typu patologią.*
- *ochrona możliwie jak największej liczby osób, które często korzystają z usług niesprawdzonych pośredników pracy i bywają oszukane. Właściwa współpraca odpowiednich jednostek tj.: Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz powiatowych urzędów pracy może w znacznym stopniu wpłynąć na poprawę sytuacji.*

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

W 2007 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wpłynęły 42 wnioski o wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Wydano ogółem 102 certyfikaty wstępne (45 podmiotom). Z rejestru wykreślono 6 podmiotów na ich wniosek. Wykreślono 1 podmiot po informacji Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy o naruszeniu przez podmiot przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy poprzez pobieranie niedozwolonych opłat od osób poszukujących pracy. Wykreślono z rejestru 64 agencje zatrudnienia (w tym całkowicie 20 podmiotów) w wyniku postępowania administracyjnego w stosunku do agencji zatrudnienia wszczętego w związku z niewykazaniem działalności bądź nieprzedstawieniem informacji o działalności za rok 2006.

W 2007 r. od agencji zatrudnienia do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wpłynęło 108 ofert pracy, które udostępniono zainteresowanym osobom.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. w rejestrze agencji zatrudnienia dla województwa kujawsko-pomorskiego znajdowało się łącznie 77 podmiotów, z tego:

- doradztwa personalnego – 32,
- poradnictwo zawodowego – 21,
- pośrednictwa obywateli polskich do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych – 41,
- pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej – 47,
- pracy tymczasowej – 41.

3.6. Zwiększanie i poprawa inwestycji w kapitał ludzki

(Wytyczna nr 23 zawarta w Decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 12 lipca 2005 r.)

3.6.1. Rozwój edukacji dorosłych

Cel:

- *poprawa dostępu do edukacji dorosłych wysokiej jakości,*
- *rozwój oferty kształcenia dorosłych zgodnie z potrzebami zmieniającego się rynku pracy,*
- *promowanie idei kształcenia ustawicznego (lifelong learning),*
- *dostosowywanie umiejętności i kwalifikacji osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowanie ich do wykorzystania szans dostępnych na rynku pracy poprzez stworzenie warunków ułatwiających im znalezienie zatrudnienia.*

Dla realizacji ww. celów zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

➤ Kuratorium Oświaty:

- liczba placówek kształcenia praktycznego i ustawicznego z akredytacją kuratora oświaty wzrosła w ciągu roku 2007 o 4 (koniec roku 2006 – 18, koniec roku 2007 – 22),
- liczba centrów kształcenia ustawicznego nie zmieniła się i równa jest 13 (szacunkowa liczba słuchaczy form szkolnych ok. 8 tys.),
- liczba centrów kształcenia praktycznego nie zmieniła się i równa jest 10,
- liczba niepublicznych placówek kształcenia ustawicznego i praktycznego nie zmieniła się istotnie na koniec roku 2007 wyniosła 280 (dane Systemu Informacji Oświatowej publikowane na stronach MEN nie obejmują wszystkich placówek. Część placówek w tym roku nie prowadziła działalności edukacyjnej).

W nadzorze pedagogicznym w roku szkolnym 2006 i 2007 położono nacisk na kształcenie kompetencji kluczowych w uczeniu się przez całe życie (zapisy w realizowanych planach nadzoru pedagogicznego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2006/07 i 2007/08, tematyka wizytacji szkół dla młodzieży). W ramach wewnątrz szkolnego doskonalenia nauczycieli część rad pedagogicznych doskonalila się w tym zakresie. W szkołach dokonywano recepcji programu Unii Europejskiej „*Uczenie się przez całe życie*”. W efekcie tych działań wzrastała świadomość wagi kształcenia ustawicznego wśród nauczycieli i uczniów w szkołach dla młodzieży. Przygotowano kadre i bazę do kształcenia na odległość w wybranych 2 Centrach Kształcenia Ustawicznego.

Wzrost liczby instytucji zaangażowanych w realizację projektów w ramach programu SOCRATES GRUNTVIG (Do dzisiaj brak danych). Część placówek przygotowywała się w roku 2007 do wzięcia udziału w tym programie w roku 2008.

➤ ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego finansowana była organizacja szkoleń na różnych poziomach oraz dla różnych grup wiekowych.

W 2007 r. liczba bezrobotnych, które rozpoczęły szkolenia wynosiła 11.349 osób (w tym 4.847 kobiet). Liczba osób, która ukończyła szkolenia w 2007 r. wynosiła 11.065 osób. W liczbie tej znajdują się także uczestnicy Działania 1.2 „*Perspektywy dla młodzieży*” oraz 1.3 „*Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia*” SPO RZL

Ponadto ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego finansowane były szkolenia na różnych poziomach oraz dla różnych grup wiekowych. Zakres tematyczny szkoleń

obejmował m.in. takie zagadnienia jak: obsługa kas fiskalnych, kierowca wózków jezdniowych, obsługa biura, spawanie, obsługa komputera, grafika komputerowa, prawo jazdy, ABC biznesu, opiekun osób starszych, języki obce.

- w Działaniu 1.2 SPO RZL w 2007 r. objęto wsparciem łącznie 7.143 osoby, z czego w szkoleniach uczestniczyło 719 osób. Do innych form wsparcia w ramach tego Działania należało: poradnictwo zawodowe – 5.218 osób, pośrednictwo pracy – 4.296, staże – 5.601, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 151, subsydiowane zatrudnienie – 9, jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 266 osób,
 - w Działaniu 1.3 SPO RZL w 2007 r. wzięło udział łącznie 8.499 osób, z czego w szkoleniach uczestniczyły 3.704 osoby. Do innych form wsparcia w ramach tego Działania należało: poradnictwo zawodowe – 7.771 osób, pośrednictwo pracy – 4.819 osób, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 3.449, subsydiowane zatrudnienie – 145, jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 1.340 osób;
- Ponadto realizowane były usługi szkoleniowe w Działaniach 2.1. „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”, 2.3 „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa” i 2.4 „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Zakres tematyczny oferowanych szkoleń:

- Działanie 2.1 ZPORR - m.in. kierowca, spawacz, sekretarka, pracownik ochrony, opiekun osób starszych, przedstawiciel handlowy, administrator sieci komputerowej, analityk danych statystycznych, grafik komputerowy, projektant stron WWW, operator multimediiów, magazynier, florystyka, kosmetyczka, specjalista ds. zarządzania projektami, pracownik małej gastronomii, pracownik księgowości, pracownik hurtowni, pracownik zasobów ludzkich, itp.
- Działanie 2.3 ZPORR - m.in. kierowca, spawacz, sekretarka, pracownik ochrony, opiekun osób starszych, przedstawiciel handlowy, administrator sieci komputerowej, analityk danych statystycznych, grafik komputerowy, projektant stron WWW, operator multimediiów, magazynier, florystyka, kosmetyczka, specjalista ds. zarządzania projektami, pracownik małej gastronomii, pracownik księgowości, pracownik hurtowni, pracownik zasobów itp.
- Działanie 2.4 ZPORR - m.in. kierowca wózków widłowych, analityk komputerowy, asystentka - sekretarka, księgowość komputerowa, kierowca kategorii C z uprawnieniami na przewóz rzeczy, spawacz, nowoczesny sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera.

3.6.2: Wsparcie praktycznych umiejętności zawodowych uczniów szkół ponadgimnazjalnych, studentów i absolwentów szkół wyższych

Cel:

- wzrost praktycznych umiejętności zawodowych uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów w tym umiejętności potrzebnych na konkretnym stanowisku pracy,
- wzrost szans absolwentów na rynku pracy.

Dla realizacji ww. celu zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

- Kuratorium Oświaty
- na podstawie wybranych badań można stwierdzić że nie zmalała liczba uczniów realizujących zajęcia praktyczne na terenie zakładów pracy w stosunku do roku poprzedniego,
 - według danych publikowanych na stronie Młodzieżowej Fundacji Przedsiębiorczości liczba uczestników Dnia Przedsiębiorczości w województwie Kujawsko – Pomorskim nie zmniejszyła się,
 - w ramach SPO RZL w roku 2007 trwało doposażenie centrów kształcenia praktycznego w wyposażenie służące zarówno praktycznej nauce zawodu jak i przeprowadzaniu części

- praktycznej egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. Dzięki temu wyposażeniu w większości centrów utworzono nowe stanowiska do realizacji praktycznej nauki zawodu,
- w roku 2007 nasiliło się zjawisko niedoboru nauczycieli praktycznej nauki zawodu ze względu na sytuację na rynku pracy w wielu zawodach. Wielu nauczycieli zrezygnowało z pracy w szkole podejmując o wiele wyżej płatną pracę w Polsce lub poza granicami. Przyjęci do szkół w ostatnich latach nauczyciele o wysokim poziomie wykształcenia często rezygnowali z pracy w szkołach. W wielu szkołach ze względu na duże braki kadry nauczycieli zawodu zatrudniane są osoby o niskich kwalifikacjach. Zjawisko to może się pogłębić w roku 2008. Grozi brak nauczycieli praktycznej (a także teoretycznej) nauki zawodu w wielu szkołach.
 - wzrost umiejętności praktycznych absolwentów był możliwy dzięki doposażeniu szkół i centrów kształcenia praktycznego w nowoczesny sprzęt. Egzaminy potwierdzające kwalifikacje zawodowe na poziomie technikum i szkoły policealnej w przypadku zawodów technicznych nie sprawdzają w wystarczającym stopniu umiejętności praktycznych absolwentów na co zwracają uwagę pracodawcy i stowarzyszenia techniczne.
 - badania pracodawców absolwentów wybranych szkół (m. in. w ramach wizytacji) potwierdzają wzrost poziomu zadowolenia pracodawców dla części zawodów. W stosunku do części zawodów (szkół) pracodawcy mają nadal szereg zastrzeżeń, w tym do jakości przygotowania praktycznego.

3.6.3. Systemy stypendialne

Cel: Podniesienie dostępu do kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym dla uczniów pochodzących z obszarów wiejskich i studentów pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności z obszarów wiejskich oraz uczniom uzdolnionym, wyróżniającym się na tle szkoły, osiągającym potwierdzone sukcesy na poziomie ogólnopolskim lub międzynarodowym.

Dla realizacji ww. celu zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

- Kuratorium Oświaty
 - z wybiórczych badań wynika, że stypendyści uzyskujący stypendia w ramach Działania 2.2 ZPORR „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez działania stypendialne” spełnili warunki zapisane w programie (Promocja do następnej klasy lub ukończenie szkoły, zdanie matury, uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przez 90% stypendystów) a ich wiedza i umiejętności wzrosły m. in. dzięki zakupom literatury,
 - stypendyści ministra Edukacji Narodowej – 41 osób,
 - stypendyści Prezesa Rady Ministrów – 209 osób,
 - stypendyści Marszałka Województwa Kujawsko- Pomorskiego – 112 osób,
 - poza tym stypendia tzw. Socjalne otrzymywało kilka tysięcy uczniów,
 - zapomogi w roku szkolnym 2006/2007 uzyskało ok. 1.700 osób.
- Departament Spraw Społecznych wdrażał projekt własny Województwa Kujawsko-Pomorskiego Projekt „Studiuuj! Europejskie stypendia dla studentów” realizowany jest w ramach działania 2.2 ZPORR „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez działania stypendialne”.

Projekt przewidywał przyznanie stypendium 6.130 studentom, posiadających zameldowanie na pobyt stały w województwie kujawsko-pomorskim i pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, posiadających status studenta uczelni wyższej działającej na podstawie ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W ramach projektu wsparcie w postaci stypendium przewidziano dla studentów na okres 7 miesięcy, tj. od października 2007 r. do kwietnia 2008 r. W 2007 r. poniesiono wydatki na rzecz projektu w kwocie ogółem 397.097,44 zł, z czego 274.076,75 zł Europejski Fundusz Społeczny, 91.411,92 zł Budżet Państwa, 31.608,77 zł Budżet Województwa. W skład poniesionych w 2007 r. wydatków wchodziły koszty obsługi projektu, koszty promocji oraz zakup materiałów biurowych.

Rezultaty:

W 2007 r. przeprowadzona została szeroka akcja promocyjna projektu oraz przeprowadzony został nabór wniosków o przyznanie stypendium dla studentów, w ramach którego złożone zostały 7.974 wnioski. Następnie nastąpił proces weryfikacji wniosków w celu wyłonienia 6.130 studentów, którzy otrzymają stypendium.

3.7. Dostosowanie systemów edukacji i szkoleń do nowych wymogów dotyczących kompetencji zawodowych

(Wytyczna nr 24 zawarta w Decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 12 lipca 2005 r.)

3.7.1. Dostosowywanie kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych do potrzeb rynku pracy

Cel:

- *stworzenie sieci szkół prowadzących kształcenie zawodowe elastycznie reagujących na potrzeby lokalnego rynku pracy,*
- *doskonalenie współpracy instytucji działających na rynku pracy na polu kształcenia zawodowego.*

Dla realizacji ww. celu zrealizowano następujące Działania i osiągnięto następujące rezultaty:

Nowe kierunki kształcenia uruchomiono w 24 szkołach publicznych i 31 szkołach niepublicznych. Część kierunków powstawała w nowo powstających szkołach niepublicznych z uprawnieniami szkół publicznych. Wygaszono kierunki kształcenia w kilkunastu publicznych szkołach policealnych dla młodzieży oraz w kilkunastu szkołach niepublicznych, a w kilkunastu szkołach zmodyfikowano programy nauczania w zawodzie w tym: na podstawie opinii lokalnych pracodawców.

PODSUMOWANIE

Sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2007 r. wskazuje, że w każdym z obszarów określonych następującymi wytycznymi pn. *Wdrażanie polityk zatrudnienia ukierunkowanych na osiągnięcie pełnego zatrudnienia, poprawę jakości i wydajności pracy oraz na wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej; Promowanie podejścia do pracy zgodnego z cyklem życia człowieka; Zapewnianie rynków pracy sprzyjających integracji, zwiększanie atrakcyjności pracy oraz czynienie pracy opłacalną dla osób jej poszukujących, w tym osób znajdujących się w gorszym położeniu i zawodowo nieaktywnych; Lepsze dostosowywanie się do potrzeb rynku pracy; Promowanie elastyczności przy równoczesnym zapewnianiu bezpieczeństwa zatrudnienia oraz redukcja segmentacji rynku pracy z uwzględnieniem roli partnerów społecznych; Zwiększanie i poprawa inwestycji w kapitał ludzki; Dostosowanie systemów edukacji i szkoleń do nowych wymogów dotyczących kompetencji zawodowych* - zostało zrealizowanych bardzo dużo działań zakończonych konkretnymi rezultatami dla funkcjonowania szeroko rozumianego rynku pracy w naszym regionie.

Podejmowane działania w ramach Planu przyniosły dodatkową wartość dodaną w postaci rozwinięcia współpracy partnerskiej wszystkich instytucji mających bezpośredni lub pośredni wpływ na funkcjonowanie rynku pracy w naszym województwie.